

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Otázka Falkland v britsko-argentinských vztazích od
počátku 80. let do současnosti**

Jan Matějka

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

**Otázka Falkland v britsko-argentinských vztazích od
počátku 80. let do současnosti**

Jan Matějka

Vedoucí práce:

PhDr. Linda Piknerová, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....

Rád bych zde poděkoval vedoucí bakalářské práce PhDr. Lindě Piknerové, Ph.D.
za cenné odborné připomínky a celkovou pomoc při tvorbě této práce.

Obsah

1. Úvod	7
2. Zahraniční politika	10
2.1 Charakteristika zahraniční politiky	10
2.2 Aktéři zahraniční politiky	11
2.3 Cíle zahraniční politiky státu	12
2.3.1 Rozdělení cílů zahraniční politiky	13
2.4 Nástroje zahraniční politiky	14
2.4.1 Diplomatické nástroje	14
2.4.2 Vojenské nástroje	16
2.4.3 Ekonomické nástroje.....	17
2.5 Ideové nástroje	18
3. Počátek britsko-argentinského sporu	20
3.1 Význam ostrovů	20
3.2 Dvojí historie ostrovů.....	21
3.3 Cesta ke konfliktu	22
3.4 Válka o Falklandy	23
3.5 Poválečné vztahy do roku 1990	25
4. Britsko-argentinské vztahy na sklonku tisíciletí	28
4.1 Obnovení vztahů	28
4.2 Nepřímý směr k společnému prohlášení.....	30
4.3 Společné prohlášení ze 14. července 1999	32
5. Vývoj sporu od počátku 21. století až po současnost	34
5. 1 Období vlády Nestora Kirchnera	34
5.2 Období vlády Christiny Kirchnerové.....	37
5.3 Současný vývoj sporu	40
6. Závěr	45
7. Seznam zdrojů	49
8. Summary	57

1. Úvod

Otázka Falklandských ostrovů má v zahraničních politikách Velké Británie a Argentiny výsadní postavení již od 80. let 20. století, kdy nároky obou států přerostly v ozbrojený konflikt, který se nesmazatelně vtiskl do světových dějin a dodnes se promítá jak ve vztazích na mezinárodní scéně, tak i ve vnitropolitických záležitostech obou zemí. Toto téma rozdmýchává světovou politickou i veřejnou scénu dodnes. V Argentině se otázka Falkland vyvinula ve velmi citlivé téma, které se politická hnutí snažila podsouvat místnímu obyvatelstvu, a apelovat tak na jakousi národní hrdost. Už od 80. let se tak vlády v Argentině snažily přesouvat pozornost od důležitějších domácích problémů právě na Falklandy. Zájem a důležitost otázky Falkland dodávají rovněž média, která se vzájemným vztahům s oblibou věnují.

Úvodem zde představím historické události, které čtenáři dopomůžou k orientaci v problematice Falkland a vztahu mezi Velkou Británií a Argentinou. Falklandské ostrovy, které jsou v Argentině nazývány jako Malvíny, jsou souostrovím v jižním Atlantiku, asi 480 kilometrů východně od pobřeží Argentiny. Jsou tvořeny dvěma většími ostrovy – Západním a Východním Falklandem a dalšími více než sedmi sty menšími ostrůvky. Podle Britů byly ostrovy objeveny britským mořeplavcem Johnem Davisem roku 1592. Trvale osídleny byly ale až v 18. století Francouzi. Po následující roky se osídlení proměňovalo. Na začátku 19. století je ovládly Spojené provincie Rio de la Plata, jejichž součástí bylo i území dnešní Argentiny. Následně je ale po několika letech získali v roce 1833 Britové, jejichž zámořským územím jsou Falklandy dodnes. Argentina nikdy neuznala britskou svrchovanost nad tímto územím a činila své nároky na základě geografické polohy a také historického dědictví území.

Tyto spory přerostly v roce 1982 v reálný ozbrojený konflikt, který navždy poznamenal vztahy obou zemí. Argentina, ve které v té době vládla

vojenská junta, tehdy zahájila invazi na ostrovy a považovala to za znovuobsazení vlastního území. V Británii to bylo považováno za narušení nezávislosti britského území, a tak zahájila vojenské a diplomatické kroky proti Argentině. Británie následně ve válce o ostrovy zvítězila a ostrovy zůstaly jejím zámořským územím. Až v roce 1990 byly poté znovunavázány diplomatické styky mezi zeměmi, které byly přerušeny krátce před válkou. Bilaterální vztah mezi zeměmi má zlepšující se charakter, i tak je ale až do současnosti velmi proměnlivý a otázka Falkland zůstává ožehavým tématem. Mezi nejaktuálnější významné události můžeme zařadit referendum, které proběhlo na Falklandách v roce 2013, a také nástup Maurcia Macri do funkce prezidenta Argentiny v roce 2015.

Hlavním cílem této práce bude zkoumání povahy vývoje sporu mezi Velkou Británií a Argentinou v kontextu Falklandských ostrovů. Budu se zabývat analýzou zahraniční politiky obou zemí, ve které se zaměřím na prostředky, které ve sporu o Falklandy využívají. Budu se snažit poukázat na praktikování daných nástrojů, jejich četnost a efektivitu, kterou přináší. Budu se tedy pohybovat zejména v analytické rovině státu a v menší míře i v hladinách ostatních, jelikož i ty měly na vztahy mezi zeměmi dopad, a chtěl bych se vyvarovat omezeného pohledu na předmět své analýzy. Mými výzkumnými otázkami budou: Jak se vztah mezi zeměmi vyvíjel a jaké byly klíčové momenty ve sporu o Falklandské ostrovy? Které nástroje zahraniční politiky země využívají? Jak se aplikace těchto nástrojů od 80. let 20. století proměňovala?

Svou práci rozdělím na teoretickou a praktickou část. V té teoretické se v úvodu zaměřím na to, co znamená zahraniční politika, jak se tvoří a kteří aktéři zde vystupují. Následně se zaměřím na cíle zahraniční politiky, které budu rozdělovat podle formy a podle obsahu. Poté se v nejdelší části teoretické části budu zabývat nástroji zahraniční politiky. Ty rozdělím do čtyř skupin – vojenské, diplomatické, ekonomické, ideové. Poté tyto nástroje popíši a vysvětlím, jak fungují.

V praktické části se poté zaměřím na samotný vývoj sporu od 80. let 20. století po současnost. V úvodu praktické části se zaměřím na význam ostrovů, počátek britsko-argentinského sporu a vztahy obou zemí do konce 80. let. V následující kapitole pak nastíním události 90. let, kde se zaměřím na obnovení bilaterálních vztahů a cestu ke Společnému prohlášení z 14. června 1999. Poslední kapitolu věnuji událostem 21. století od vlády Nestora Kirchnera až po nejaktuálnější vývoj sporu.

Pro toto téma existuje dobrý zdrojový základ, avšak z hlediska dostupnosti zdrojů jsem narazil na nedostatek literatury zabývající se bilaterálními vztahy obou aktérů. Využívat budu zdroje v českém, slovenském a anglickém jazyce. Limit této práce nastavuje má neznalost španělského jazyka. Domnívám se ale, že i z anglicky psaných zdrojů dokáži adekvátně popsat argentinský postoj k falklandské otázce a vyjmenovat nástroje zahraniční politiky, které využívají. V teoretické části se budu opírat o knihy autorů, jakými jsou například: Derek Beach, Marijke Breuning, Christopher Hill a Jan Melissen. Z českých autorů budu využívat textů Jany Peterkové, která se zabývá veřejnou diplomacií, a také využiji knihu *Tvorba a analýza zahraniční politiky* od Radky Drulákové a Petra Druláka.

V praktické části poté využiji publikaci českého historika Jaroslava Hrbka *Válka o Falklandy*, která nabízí pohled na průběh války mezi aktéry tohoto textu. Dále budu využívat veřejně přístupné diplomatické dokumenty zaznamenávající bilaterální jednání obou aktérů a také ve velké míře články autorů z vědeckých časopisů. Opírat se budu taktéž o oficiální dokumenty vydané vládou Velké Británie a Argentiny a dostupné v angličtině. Okrajově budu čerpat také ze zpravodajských textů seriózních britských i jihoamerických internetových deníků (The Guardian, The Telegraph, BBC, Mercopress). Tyto internetové zdroje velmi dobře reflektují aktuální dění v britsko-argentinských vztazích.

2. Zahraniční politika

Zahraniční politika je zásadní pro všechny státy a jejich vnější suverenitu, kterou výrazně dopomáhá tvořit. Skrze ni státy nebo jiní aktéři mezinárodního systému komunikují mezi sebou. V mezinárodním systému existuje mnoho odlišných zahraničně-politických aktérů, kteří utváří politické dění ve světě. Tím hlavním a nejsilnějším aktérem ale stále zůstává stát. Každý aktér vytváří svou specifickou zahraniční politiku za účelem dosažení svých strategických cílů, které mají odlišnou prioritu, délku trvání a specifický obsah. K dosažení cílů zahraniční politiky slouží nástroje/prostředky, které rozdělují na diplomatické, vojenské, ekonomické a ideové. Výběr a aplikace těchto nástrojů je v zahraniční politice zcela zásadní.

2.1 Charakteristika zahraniční politiky

Ve studiu mezinárodních vztahů se vyskytuje mnoho teorií, přístupů a koncepcí, které se s vývojem tohoto oboru postupně vyvíjely. Mezi ně patří například realismus, liberalismus, idealismus a další. Akademici vytvářeli definice zahraniční politiky, jež měly posloužit k jejímu pochopení. Každá z takových definic má své výhody, ale také slabá místa. Například nedokážou vysvětlit některé nové prvky a jevy, které se postupem času v oboru objevily (Beach 2012: 2–3). V této práci budu pracovat s níže uvedenou charakteristikou zahraniční politiky.

Zahraniční politika je subdisciplína, která se nalézá zejména v oboru mezinárodních vztahů a slouží tak k pochopení samotných mezinárodních vztahů a pozice států uvnitř mezinárodního systému. Můžeme zde nalézt také prvky ostatních disciplín, jako například: mezinárodní právo, etika, psychologie, ekonomie a další. Utváření zahraniční politiky je komplex procesů interakce mezi mnoha aktéry. Jejich interakce je proces, vedoucí ke konstantnímu vývoji aktérů a jejich struktury (Hill 2003: 28). Zahraniční politika zahrnuje vnější akce aktérů, zejména pak států vůči svým sousedům a všem ostatním aktérům globálního prostředí. Prostřednictvím zahraniční politiky se státy mohou

vymezovat vůči ostatním státům a je to tak prvek národní identity. Zahraniční politika se zaměřuje na způsoby, kterými jednotlivé státy prosazují svoje zájmy na mezinárodní scéně, kde by mohlo dojít ke střetu s ostatními aktéry (Drulák – Druláková 2007: 9).

Můžeme také mluvit o tom, že zahraniční politika není pouze doménou států. Svou vlastní zahraniční politiku mají nadnárodní korporace, mezinárodní organizace jako například EU, nebo dokonce i některé regiony uvnitř státu (Beach 2012: 2). Zahraniční politika je na pomezí vnitřních (domácích) a vnějších (globálních) jevů. Domácí vlivy určují kontext a pozadí rozhodovacího procesu uvnitř státu. Jsou jimi například: geografická poloha státu, demografická struktura, ekonomický rozvoj, ideologie, zdroje nerostných surovin nebo sdílené základní hodnoty. Zahraniční vlivy tvoří prostředí, ve kterém je zahraniční politika subjektu formována a ve kterém se odehrávají reakce ostatních subjektů mezinárodních vztahů (Evans – Newnham, 1998:179-181).

2.2 Aktéři zahraniční politiky

Aktéři zahraniční politiky jsou všechny subjekty, které se podílejí na formování a ovlivňování mezinárodního prostředí. Ještě v nedávné minulosti byly státy jedinými aktéry, kteří tvořili mezinárodní politiku. Dnes je zahraniční politika doménou mnoha národních, transnárodních a mezinárodních aktérů – vládních i nevládních. Ve světě můžeme najít velké množství aktérů – vnitrostátních i mezinárodních, kteří jsou úzce zapojeni do rozhodování v zahraniční politice a ve všech existujících strukturách, které se snaží ovlivnit tyto aktéry v mnoha odlišných směrech (Carlsnaes 2012: 114, Kan 2018). Tím nejdůležitějším aktérem světového politického systému je bezesporu stát (Krejčí 2001: 181). V mé bakalářské práci se státy budu zabývat výhradně.

Mezi nejvýznamnější nestátní aktéry, kteří tvoří svou vlastní zahraniční politiku, patří například vládní mezinárodní organizace, kterým suverenitu poskytují členské státy a jsou základnou pro multilaterální jednání. Jako příklad bych zmínil Organizaci spojených národů, Světovou obchodní organizaci nebo Severoatlantickou alianci.

Existuje také velké množství subjektů, které se pokouší zásadně promlouvat do zahraniční politiky států. Jsou to například nevládní mezinárodní organizace (církve, Červený kříž), které vznikají za určitým konkrétním účelem. Na závěr bych zmínil nadnárodní koncerny, nevládní polooficiální organizace s mezinárodní působností a významné jednotlivce, kteří mohou za jistých okolností významně promlouvat do záležitostí zahraniční politiky (Drulák – Druláková 2007: 15–16).

2.3 Cíle zahraniční politiky státu

Uspořádání a vztahy států formují základní charakteristiky mezinárodního politického systému. Státy charakterizují určité základní znaky, bez kterých by nemohly fungovat – teritorium, společnost (obyvatelstvo), monopol na legitimní použití násilí, vládní instituce a vláda, která je schopna prosadit suverenitu státu (Krejčí 2001: 181–183, Wendt 1999: 202). Cíle zahraniční politiky, někdy označované jako národní/státní zájem, slouží k naplnění strategických zájmů státu. Tento zájem/potřebu můžeme chápat jako průnik žádoucího a možného v úsilí států. Objektivita těchto potřeb pak vychází z: 1. materiálních charakteristik státu, jako je například populace, rozloha, ekonomika, armáda, a za 2. z vnějšího prostředí státu. Tím jsou na mysli zájmy ostatních aktérů nebo systém světové politiky (Drulák – Druláková 2007: 21–22, Krejčí 2001: 257). Existují různá rozdělení cílů zahraniční politiky, z nichž představím dvě – podle formy a podle obsahu.

2.3.1 Rozdělení cílů zahraniční politiky

Podle formy rozlišujeme cíle zahraniční politiky na základní, krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Základní, neboli primární cíl zahraniční politiky každého státu je zachování existence a zajištění jeho bezpečnosti. Krátkodobé a střednědobé cíle jsou konkrétní úkoly, které si daný stát vytyčil v určitém časovém horizontu. Dlouhodobé cíle jsou cíle, kterých se stát snaží dosáhnout v dlouhém časovém období. Například dosažení světového míru, nebo dosažení hegemonie v regionu (Drulák – Druláková 2007: 22–23).

Podle obsahu můžeme rozlišit cíle na mocenské, ideové a ekonomické. Moc je zásadní koncept politických věd a základní pilíř mezinárodních vztahů. Díky moci dokáže jeden aktér přinutit jiný subjekt k tomu, co by nikdy ze své vlastní vůle neudělal. Moc jako taková vychází z několika pramenů. Například HNP, HNP na hlavu, rozloha, počet obyvatel, velikost vojenské síly a další (Hill 2003: 129).

Ideové cíle zahraniční politiky se soustředí na vyvážení myšlenek a hodnot daného státu. Tento cíl se zaměřuje na pozitivní obraz státu ve světovém společenství nebo u obyvatel cizích států. Jako příklad můžeme uvést politiku USA šíření demokracie a „dobré vlády“, která má za cíl světový mír. Ekonomické cíle směřují k posilování prosperity státu. Velmi důležité jsou pro státy s tržní ekonomikou a vysoce závislou na obchodu s vnějším prostředím (Drulák – Druláková 2007: 25–26).

2.4 Nástroje zahraniční politiky

Politické nástroje jsou velice významné, jelikož jde v zásadě o techniky nebo prostředky, skrze které se aktéři snaží dosáhnout svých cílů. Jsou předmětem jednání a činnosti ve všech fázích procesu tvorby zahraniční politiky a ovlivňují jak tvorbu agend, tak i jejich realizaci a hodnocení (Policy Design Lab 2018). Nástroje neboli prostředky zahraniční politiky přímo vychází z cílů daného státu. Nástroje dopomáhají k dosažení stanovených cílů. Jsou oproti nim velmi flexibilní a používají se tak, aby došlo k maximalizaci úspěchu při plnění cílů.

Toto rozdělení bývá velmi často nejednoznačné, jelikož žádný stanovený cíl není definitivní a může být pouze dílčím cílem a tedy prostředkem k dosažení něčeho dalšího. Vždy tedy závisí na analýze konkrétní situace (Drulák – Druláková 2007: 33). Výběr cílů a prostředků zahraniční politiky bývá obvykle spojen s nabídkou alternativ. Rozhodování pak zahrnuje vícero alternativ, které se jen v málo případech zcela vylučuje. Alternativy výběru se často překrývají, nebo se z části liší (Krejčí 2001:266–267). Typologií nástrojů zahraniční politiky existuje velmi mnoho. V této práci prostředky rozdělím na diplomatické, vojenské, ekonomické a ideové.

2.4.1 Diplomatické nástroje

Termín diplomacie bývá pro někoho synonymem pro zahraniční politiku. Tak tomu ale není. Diplomacii bychom mohli definovat jako souhrn nenásilných zahraničněpolitických činů, zahrnujících setkávání a vyjednávání s představiteli jiných států, vydávání deklarácí a dalších. Bez diplomacie by byly vztahy mezi státy téměř nemožné. Například před zavedením diplomatické imunity pro oficiální zástupce státu do praxe bylo velmi nebezpečné být vyslancem v cizí zemi. Nezřídka se stávalo, že byl vyslanec zajat, nebo dokonce zabit. Diplomatické styky hrají životní roli v řízení a předcházení konfliktům, vyjednávání dohod nebo v zajišťování komunikace mezi státy (Beach 2012: 172–173).

Diplomacie je doménou profesionálních politických zástupců země. Ti mají velmi široké pole působnosti. Většina států má po celém světě zřízeny ambasády, do kterých jsou diplomaté vysíláni. Uplatňují se při bilaterálních i multilaterálních jednáních nebo jsou například vysíláni do mezinárodních organizací (Beach 2012: 172–173). Pro charakteristiku a vymezení úkolů diplomatů se využívá obsah článku 3 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích z roku 1961. „*Ta jako hlavní funkce diplomatické mise uvádí:*

a) zastupovat vysílající stát ve státě přijímajícím;

b) chránit zájmy vysílajícího státu a jeho příslušníků ve státě přijímajícím v rozsahu dovoleném mezinárodním právem;

c) vést jednání s vládou přijímajícího státu;

d) zjišťovat všemi zákonnými prostředky podmínky a vývoj v přijímajícím a podávat o nich zprávy vládě vysílajícího státu;

e) podporovat přátelské vztahy mezi vysílajícím a přijímajícím státem a rozvíjet jejich hospodářské, kulturní a vědecké styky;“

(Krejčí 2001: 316).

Jako konkrétní nástroje diplomacie si můžeme uvést například: oficiální návštěvy představitelů země v zahraničí, přerušování nebo navázání diplomatických styků, podpora politické opozice uvnitř jiného státu, nastolování agendy, navrhování mezinárodních smluv, členství v mezinárodních organizacích nebo sportovní diplomacie. Dalším nástrojem je veřejná diplomacie, kterou se budu zabývat v samostatné kapitole.

V knize *Tvorba a analýza zahraniční politiky* autoři nabízejí několik na sobě nezávislých rozdělení diplomacie. V první řadě můžeme diplomacii rozdělit na bilaterální a multilaterální. Bilaterálním označujeme vždy jednání mezi dvěma aktéry, naopak jednání na půdě mezinárodních organizací nebo mezinárodních konferencí, kterých se účastní více jak dva aktéři, označujeme jako multilaterální.

Dále diplomacii lze rozdělit na přímou (sejdou se přímo aktéři jednání) a nepřímou (jedná se přes prostředníky). Nepřímá diplomacie se využívá, pokud mezi aktéry existují nějaké zásadní překážky, které znemožňují přímou diplomacii. Jako poslední uvedu dělení na jednání na vysoké úrovni (jednání s účastí hlavy států) a nižší úrovni (např. na úrovni velvyslanců) (Drulák – Druláková 2007: 34).

2.4.2 Vojenské nástroje

Vojenské prostředky zahrnují hrozbu silou a použití síly. Těchto nástrojů je velké množství a patří mezi ně například války, otevřené/tajné vojenské intervence (podpora terorismu), transfer zbraní, členství ve vojenských aliancích, výcvik vojenských jednotek nebo poskytnutí vojenské základny na území daného státu. Válka byla tradičně považována za hlavní nástroj zahraniční politiky. V současnosti se již téměř všechny státy světa použití vojenských nástrojů zřekly. Výjimky tvoří pouze případy oprávněné sebeobrany (upraveny článkem 51 Charty OSN) a vynucování rozhodnutí Rady bezpečnosti OSN. I přesto, že se většina států stala součástí OSN, dochází stále k použití vojenských prostředků, které naráží většinou pouze na morální odsouzení světovým společenstvím (Druláková – Drulák 2007: 35–36).

Teoretici se vždy snažili pochopit příčiny násilí obecně a mezi státy zvláště. Válka doprovází lidstvo po celé dějiny jeho civilizace. Pokud se nebudeme zabývat touhou panovníků po slávě a moci, byla válka důsledkem objektivních podmínek, ve kterých byla válka ekonomicky užitečná (Krejčí 2001: 413). Vysvětlením příčin války se zabýval také Derek Beach, který uvádí těchto pět příkladů:

- a) válka je přirozený produkt anarchického systému;
- b) velké války se objevují, když dojde k dramatickým posunům v relativní síle světových mocností;
- c) velké války vznikají, aby zabránily vzestupu hegemonu;

- d) obecné racionalistické teorie se opírají o očekávanou užitečnost války;
- e) drobné války jsou nástrojem k odvedení pozornosti veřejnosti od špatných rozhodnutí vlády v domácí politice; (Beach 2012: 152–153).

2.4.3 Ekonomické nástroje

Ekonomická zahraniční politika zahrnuje velké množství nástrojů, od zvyšování nebo snižování cel, ekonomickou pomoc až po rozmanité formy ekonomických akcí. Tyto nástroje se používaly v historii po mnoho let, avšak do popředí zahraniční politiky se dostaly až po skončení studené války (Beach 2012: 185). Ekonomické nástroje pak podle jejich použití můžeme rozdělit na dvě skupiny. Cílem první skupiny nástrojů je prosperita jiného státu využitím pozitivních nástrojů, jako jsou například: snížení cel pro daný stát, poskytování úvěrů nebo rozvojová pomoc. Cílem druhé skupiny je poškodit určitý stát skrze tyto nástroje. U obou těchto případů se jedná o použití ekonomických nástrojů pro ideové nebo mocenské cíle (Drulák – Druláková 2007: 36–37). Pro praktickou část mé práce budou z ekonomických prostředků zásadní zejména ekonomické/hospodářské sankce.

Ekonomické sankce jsou povětšinou donucovacím opatřením, kterým aktér zahraniční politiky zamýšlí způsobit ekonomickou újmu jinému aktérovi a tím jej přimět ke změně politického chování. Sankce v sobě zahrnují prostředky jako embargo, zmrazení účtů, bojkot či obchodní omezení. Postupem času státy zjišťovaly, že omezování obchodu může být silným donucovacím prostředkem zahraniční politiky. Se založením OSN v roce 1945 získal svět nový nástroj pro již vyzkoušenou strategii. OSN, jednající prostřednictvím Rady bezpečnosti, by teoreticky mohla vyvíjet značný tlak, aby omezila nebo odrazila agresivní činnost cílového národa. V době studené války se tento nástroj ale téměř nevyužíval (pouze v souvislosti s válkou v Koreji na začátku 50. let, poté proti Jižní Rhodesii v roce 1966 a Jihoafrické republice v roce 1977). Nárůst počtu ekonomických sankcí nastal až po konci studené války (Johnson 1998: 1–2).

Ekonomické sankce mohou mít přímý dopad, pokud přesvědčí hlavy států, že cena změny jejich domácí i zahraniční politiky je nižší, nežli dopad sankcí nebo slíbené hospodářské výhody. Nepřímo pak sankce vytváří tlak obyvatel na lídry státu, který může vést až ke svržení stávajícího režimu. Tyto nástroje bývají často kritizovány. Skeptikové tvrdí, že sankce jsou velmi často neefektivní, nebo dokonce kontraproduktivní. Dalším problémem sankcí je to, že v dnešním globalizovaném světě často sankce postihnou obyčejné obyvatele namísto politických elit (Beach 2012: 195). Jako všechny nástroje zahraniční politiky, tak i hospodářské sankce musí být správně zvoleny a nastaveny, aby dokázaly splnit vytyčený cíl daného aktéra.

2.5 Ideové nástroje

O ideových nástrojích se v politice často mluví jako o veřejné diplomacii, které se budu věnovat samostatně v následující kapitole. Proto v této podkapitole rozeberu pouze jejich základní charakteristiky. Ideové prostředky dopomáhají k šíření myšlenek, kterými chce daný aktér ovlivnit aktéry jiné. Nástroje se tak soustředí na politické elity a veřejné mínění v cizích státech. Ideové cíle zahraniční politiky se velmi často prosazují skrze rozvíjení dobrých vztahů a spolupráce mezi státy, skrze spolupráci v rámci mezinárodních organizací, dialog s neziskovými organizacemi a samotnou prezentaci v zahraničí. Mezi tyto nástroje patří například: projevy státníků, účast na mezinárodních kulturních akcích, chování se v souladu s určitou myšlenkou nebo podporou ideově spřízněných skupin v cizích zemích (Drulák – Druláková 2007: 38–39).

2.5.1 Veřejná diplomacie

Rozdíly mezi klasickou (oficiální) diplomacií a tou veřejnou můžeme nalézt v mnoha aspektech. Prvním a nejdůležitějším aspektem veřejné diplomacie je její transparentnost a úsilí šířit informace. Dalším rysem veřejné diplomacie je to, že je využívána pro komunikaci s masami obyvatel, zatímco tradiční diplomacii chápeme spíše jako vztahy mezi státy. Zatímco v oficiální diplomacii jsou předem stanovení aktéři, zejména pouze vláda a její zástupci, do

veřejné diplomacie vstupuje mimo vládu také nestátní instituce, jako například univerzity nebo média. Posledním rysem, který uvedu, je smysl veřejné diplomacie jako aktivit, které mají za cíl vytvořit v myslích zahraničního publika pozitivní představy o dané zemi (Rostami 2014: 190–191). Nejedná se ale pouze o politiku daného státu. Jde také o vývoz pozitivního myšlení o veřejných institucích, kultuře, společnosti a někdy také náboženství. Tyto pozitivní představy mají poté zásadní úlohu v prosazování zájmů daného státu mimo vlastní politiku. Jedná se tak například o oblasti zahraničních investic, turismu nebo obchodní politiky (Peterková 2011, Peterková 2008: 12).

Oficiální komunikace zaměřená na zahraniční publikum není vůbec novým fenoménem v zahraničních vztazích. Zlepšování obrazu panovníka a aktivity, které bychom dnes nazývali veřejnou diplomacií, jsou skoro tak staré jako samotná diplomacie. Mnohdy se však jednalo spíše o čistou propagandu (Melissen 2005: 3). Pro úspěšnost veřejné diplomacie je zapotřebí vytvoření strategie. Ta, pokud chce být úspěšná, musí obsahovat v oblasti veřejné diplomacie celkový koncept. Koncept tohoto systému obsahuje propojení jednotlivých složek, které se na strategii podílí, míru koordinace a další aspekty. Pro vypracování strategie je důležité určit cíl takovéto koncepce. U každého státu se cíl bude lišit, protože při tvorbě strategie každý stát vychází z odlišných pozic. Stanovený cíl bude ale vždy odpověď na otázku, jak si země přeje být vnímána.

Strategie každého státu se neustále vyvíjí, mění geografické priority států, cílové okruhy publika, ale i organizace, které veřejnou diplomacií provádějí nebo přispívají jinak. Koncepce strategie většiny států závisí na nespočtu analýz, které zkoumají přínos strategie ve všech odvětvích, které si daný stát určí. Je to tak nikdy neukončený proces, který reflektuje aktuální a výhledové potřeby každého státu (Peterková 2008: 22–25).

3. Počátek britsko-argentinského sporu

Spor o Falklandské ostrovy je ze všech pohledů velice složitý. Procházel postupným vývojem s mnohými kritickými situacemi. V této první kapitole se zaměřím na důležitost ostrovů, která se postupem času stupňovala. Následně se zaměřím na odlišnost v interpretaci historie obou stran. Poté rozeberu příčiny a samotný konflikt o Falklandské ostrovy, který nadobro poznamenal britsko-argentinské vztahy. Ty byly oficiálně obnoveny až na počátku 90. let 20. století.

3.1 Význam ostrovů

Jak jsem již zmiňoval v úvodu, Falklandy jsou skupinou skalnatých ostrovů, ležící asi 700 kilometrů od jihoamerického pobřeží v Jižním Atlantiku. Souostroví tvoří dva hlavní a asi 200 malých ostrovů při rozloze území 12 173 km². K ostrovům náleží také Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy ostrovy ležící jižně od Falkland. Falklandské ostrovy, Jižní Georgie a Sandwichovy ostrovy jsou součástí Britského antarktického území (BAT). Toto území, zahrnující také například Jižní Shetlandy, Jižní Orkneje a značné území v Antarktidě, je součástí Zámorského území Spojeného království. Toto území bylo založeno 3. března 1962, ačkoli nárok Velké Británie na některé části se datuje až do roku 1908. Území spravuje Ministerstvo zahraničních věcí a Commonwealthu. Falklandské ostrovy mají vlastní samosprávu. Rozhodují tak o většině záležitostí samy. Výjimku tvoří pouze Obranná a zahraniční politika – v těch rozhoduje Velká Británie. Podle Zákona o britské národnosti z roku 1983, který byl v roce 2002 nahrazen Zákonem o britských zámorských územích, jsou obyvatelé Falklandských ostrovů britskými občany (Government UK 2018).

Důležitá poloha Falklandských ostrovů je známa již velmi dlouho. Již v roce 1740 britský mořeplavec Lord Anson, když obeplul ostrovy během své výzkumné plavby, apeloval na Británii, aby vybuodovala základnu poblíž Ohňové země a Mysu Horn. Strategický význam ostrovů v podobě kontroly lodní dopravy přes Drakeův a Magalhãesův průliv se značně zmenšil s vybudováním Panamského průlivu v roce 1914 (Falkland Island Government 2018).

Pro Británii měly ostrovy významnou správní roli, protože až do roku 1989 bylo Britské antarktické území spravováno právě z Falkland. Na ostrovech se také nachází od roku 1985 vojenská základna, zahrnující přístav pro vojenské lodě, letiště a stálou posádku. Nejedná se samozřejmě pouze o území. Pro Británii je důležitá i místní komunita (přibližně 2600 obyvatel), která udržuje blízké vztahy a britský způsob života 13 tisíc kilometrů od britských ostrovů.

S postupnými objevy nerostných surovin mezi lety 1990 a 1995 se do popředí dostává ekonomický význam ostrovů. Díky výlučné ekonomické zóně kolem ostrovů má Británie výlučné právo na využívání všech přírodních zdrojů. V prvé řadě bych se zde zmínil o rybolovu. Ten tvoří páteř falklandského hospodářství už desítky, ne-li stovky let. Nicméně zde jde pouze o to, aby se udržela stálá populace ryb, která se bude moci využívat v dalších letech a na Velkou Británii to nemá vcelku zásadní vliv. Naopak opravdu stěžejní jsou zde naleziště nerostných surovin, jako například ropa a zemní plyn. Podle průzkumu ropných společností by se zde mělo nacházet až 60 milionů barelů ropy. Na významu dodává také fakt, že vody kolem Falklandských ostrovů jsou velmi mělké a jsou tedy dobře dostupné pro možné vrty. Využívání těchto nerostných zdrojů by pro Británii znamenalo obrovský přísun kapitálu a mohlo by postupně nahrazovat zásoby ropy ze Severního moře (Seidman 2014).

3.2 Dvojí historie ostrovů

Úvodem této kapitoly si představíme dva odlišné pohledy na objevení a následnou další historii ostrovů. První je pohled Británie a také falklandské samosprávy a druhý je pohled Argentiny. Historie ostrovů se prolíná sporem o Falklandy až do současnosti, kdy z historie odvozuje svůj nárok především Argentina.

Podle výkladu historie falklandské samosprávy byly Falklandy spatřeny a objeveny lodí Deshires kapitána Johna Davise 14. srpna 1592. Do konce 17. století zůstávaly ostrovy neobydleny a prakticky i neobjeveny. První oficiální zaznamenané přistání provedl v roce 1690 kapitán John Strong, který pojmenoval

úžinu mezi dvěma hlavními ostrovy Falklandovým průlivem na počest vikomta Falklanda, pokladníka britského námořnictva (Falkland Islands Government 2018).

Argentinský pohled na historii ostrovů vychází z toho, že ostrovy v jižním Atlantiku objevil při své cestě kolem světa Fernão de Magalhães v roce 1520. Malvínské ostrovy se staly součástí oblasti pod španělskou jurisdikcí tehdy, kdy vstoupily v platnost první mezinárodní nástroje k vymezení "nového světa". Papežské buly a Smlouva z Tordesillas z roku 1494 byly první nástroje, podle kterých si Španělé nárokovali toto území v souladu s mezinárodním právem té doby. Argentinci odvozují název Malvíny od bretonských lovců tuleňů, kteří navštěvovali ostrovy od roku 1698 a nazývali je les Isles Malouines podle jejich domovského přístavu St. Malo (Hrbek 1999: 8, Ministry of Foreign Affairs and Warship Argentine Republic 2018).

Až v 18. století se začínají objevovat první zmínky o trvalých osadách, které zde zakládali Britové, Španělé, ale i Francouzi. Po několika letech se britská vláda v roce 1774 rozhodla z finančních důvodů opustit ostrovy. Byla zde ale zanechána deska, na které stálo, že ostrovy jsou stále pod nadvládou Británie. V letech 1774 až 1811 zůstali Španělé jedinými vládci nad ostrovy. To se změnilo, když začala válka španělských amerických kolonií za nezávislost. Následovalo období bezvládní nad ostrovy. Teprve v roce 1820 navštívila argentinská válečná loď ostrovy a prohlásila je za državu Argentiny. Argentina zde později zřídila osadu Puerta Soledad. Ta byla částečně vysídlena roku 1833, kdy na ostrovy připluli Britové, založili novou osadu u přístavu Stanley a prohlásili nad ostrovy britskou suverenitu (Hrbek 1999:11). Ostrovy zůstaly pod britskou nadvládou až do války o Falklandy (1982). Argentina proti tomuto aktu protestovala, ale Britové argumentovali tím, že se ostrovů nikdy nezřekli.

3.3 Cesta ke konfliktu

V 60. letech 20. století se poprvé ve sporu o ostrovy začala angažovat OSN a snažila se jej diplomatickými nástroji vyřešit. V roce 1964 se na půdě

OSN začalo vyjednávat s očekáváním pokroku, ten byl ale zastaven z důvodu nezájmu Velké Británie. Situace se zlepšila v roce 1971 s přijetím komunikačních dohod mezi Británií a Argentinou. Z toho vyplynula i argentinská podpora hospodářství na ostrovech. Situace se rázně změnila v roce 1976 v důsledku neúspěšných jednání o ropném průzkumu.

Nejspíše nejvýznamnějším incidentem předválečné doby bylo zadržení britské výzkumné lodě Shackleton, která plula v argentinských teritoriálních vodách asi 80 kilometrů jižně od Falkland. Lodi bylo několikrát zopakováno, že má zastavit své motory, ale to kapitán britské lodi odmítl. Argentinská loď Storni dokonce několikrát vypálila před příď Shackletonu, ten ale doplul až do Port Stanley (Beck 1982: 38–39).

V roce 1981 se v Argentině dostala k moci vojenská junta generála Galtieriho. Rozhovory mezi britskými a argentinskými diplomaty ovšem stále pokračovaly. Tyto rozhovory, konané v New Yorku, však skončily nezdarem, jelikož Argentina požadovala okamžité předání ostrovů pod svou správu. Na přelomu let 1981/1982 se na Falklandských ostrovech uskutečnila série provokací, kdy se na ostrovech vylodili argentinští občané a vztyčili zde argentinskou vlajku. Argentinská vláda udávala, že to byli pouze obchodníci a o jejich jednání nevěděla (Fajmon 2010: 162–163). Z těchto důvodů vyslala Británie do jižního Atlantiku jadernou ponorku a další podpůrné jednotky. Tyto události a nevyřešená otázka suverenity vytvořily prostředí, které vedlo k absenci mezinárodní důvěry mezi státy. Tím, že selhaly diplomatické prostředky, které by dopomohly k deeskalaci sporu, se stanovily podmínky pro následnou válku (Zarza 2010: 13).

3.4 Válka o Falklandy

Vojenskému konfliktu předcházelo stažení vojenské síly Británie z jižního Atlantiku. Pro Británii Falklandy nepředstavovaly prioritu, což zapříčinila geograficky velmi vzdálená poloha ostrovů od Británie. Falklandské obyvatelstvo, tvořené potomky kolonizátorů převážně ze Skotska, si ale nadále

přálo zůstat pod Britskou korunou. Zatímco pro britský parlament byl v této době dialog o suverenitě ostrovů možný, obyvatelé, kteří byli často označováni jako více britští než Britové, se utvrzovali v přání vést svůj způsob života a lobbovali za udržení statusu quo. To se projevovalo značným vlivem falklandské lobby, která si na britské vládě v roce 1980 vymohla účast na všech jednáních o svém osudu (Beck 1982: 41–42, Hlaváček 2012: 123, Hrbek 1999: 12–13).

Na začátku roku 1982 klesla popularita nové vojenské junty v Argentině na minimum v důsledku vnitropolitických represí a stálého hospodářského úpadku, který byl pozůstatkem peronistického režimu. Ozývaly se hlasy volající po tom, aby vláda využívala vojenskou sílu ve prospěch národních zájmů a územní celistvosti (Hrbek 1999: 14–15). A tak se vojenská junta v Argentině rozhodla pro použití vojenských prostředků zahraničí politiky k dosažení cílů, které by odvrátily zrak od vnitropolitických selhání.

Samotná válka byla velmi krátká (2. dubna až 14. června 1982). Argentinské jednotky se vylodily a bez většího odporu tamní britské posádky se jim podařilo dobýt hlavní město Port Stanley. Reakce Velké Británie a tehdejší premiérky Margaret Thatcherové na sebe nenechala dlouho čekat. Již 5. dubna vypluly britské hlavní úderné síly z Portsmouthu. Takto jasná odpověď ze strany Británie byla podle oficiálního stanoviska britské vlády zapříčiněna morální odpovědností bránit místní obyvatele, nicméně do rozhodnutí se také promítl fakt, že vláda premiérky Thatcherové byla před volbami velmi nepopulární a tato intervence se jevila jako snadný prostředek pro zvýšení volebních preferencí (Hlaváček 2012: 123–124).

Společně s vojenskou akcí zahájila Británie diplomatickou ofenzivu na půdě Organizace společnosti národů (OSN), kterou vedl sir Anthony Parsons. 3. dubna tak schválila Rada bezpečnosti OSN rezoluci č. 502, která vyzývala Argentinu a Spojené království k okamžitému ukončení nepřátelství, okamžitému stažení argentinských ozbrojených sil z Falklandských ostrovů a k nalezení řešení sporu diplomatickou cestou v souladu s Chartou OSN (Fajmon 2010: 163).

Důležitou roli hrály v tomto konfliktu Spojené státy americké (USA). Obě strany konfliktu s napětím čekaly na stanovisko vlády tehdejšího prezidenta Reagana. Argentina očekávala, že prostřednictvím USA bude moci tlačit na Británii. Domnívala se, že USA bude ctít Monroeovu doktrínu a nedovolí britským jednotkám iniciativu na západní hemisféře (Tulchin 1987: 130–131). V Británii se naopak očekávala podpora zásahu díky velmi dobrým dlouholetým vztahům mezi zeměmi a také silnému politickému propojení Margaret Thatcherové a Ronalda Reagana.

USA se nakonec nepřiklonily ani na jednu stranu, protože tehdejší ministr zahraničí Alexander Haig usiloval o roli nezainteresovaného zprostředkovatele. Vytvořil tak tzv. Haigův plán – kompromisní plán řešení, který byl předložen oběma vládám sporu. V Británii tento plán rozdělil vládu. Premiérka Thatcherová dokonce prosazovala svůj postoj pod hrozbou rezignace. Než však v Británii padlo rozhodnutí, argentinská vláda plán odmítla, a tak vina za neúspěch amerického zprostředkování kompromisu a tedy selhání diplomatických řešení sporu padla na Argentinu. Po těchto událostech USA změnily svůj postoj a začaly podporovat britské úsilí o obnovení stavu před konfliktem (Fajmon 2010: 164–166, Feldman 1985:17–18). V dubnu až červnu probíhaly následně v Jižním Atlantiku boje. Dne 14. června britské jednotky dobyly Port Stanley a znovuzískaly ostrovy. Tím končí válka o Falklandy.

3.5 Poválečné vztahy do roku 1990

Prohraná válka a ztráta Falkland znamenaly konec vojenské junty v Argentině. Tato vláda nepadla přímo po ukončení války, ale po několika protestních akcích byla donucena vypsat první svobodné volby. V těch vyhrál demokratický kandidát Raúl Alfonsín, který sice proklamoval, že získání Malvín je stále v národním zájmu Argentiny, ale také uvedl, že nehodlá použít vojenských prostředků. Ačkoli si to v Argentině jen málokdo uvědomoval, tak porážka ve válce přinesla Argentině svobodu (Cobacho 2000: 2, Hrbek 1999: 204).

V Británii byly kroky učiněné proti Argentině vnímány velmi kladně. To napomohlo Margaret Thatcherové a její straně (Konzervativní strana) k znovuzískání ztracené popularity, což se projevilo v následujících volbách. Znamenalo to také záchranu britského námořnictva před chystanými škrty (Fajton 2010: 167, 259).

Bezprostředně po válce se Argentina snažila navázat na diplomatická jednání v OSN. Jednání konané na půdě OSN vedlo k přijetí Rezoluce OSN č. 37/9 (přijato 4. 11. 1982), která ukládala oběma zemím pokračovat v diplomatickém jednání, při němž měly brát ohled na obyvatelstvo ostrovů a také se zříct použití jakýchkoli vojenských prostředků v celém Jižním Atlantiku (General Assembly 1982). Ačkoli si obě strany přály navázání diplomatických styků, které byly ukončeny v průběhu války, všechny pokusy selhaly. Vycházelo to ze dvou odlišných pohledů – Británie si přála obnovení formálních diplomatických styků, ale bez jakékoli diskuze o suverenitě ostrovů, zatímco Argentina navrhovala obnovení vztahů pouze v případě, že se vyjednávání o suverenitě ostrovů stane jeho součástí. Nic na tomto diplomatickém selhání nezměnily ani rozhovory vedené švýcarskou vládou v červnu 1984 v Bernu (Cobarcho 2000: 2–3).

Situace se začala výrazně měnit kvůli krizi v roce 1986. V tomto roce byla podepsána smlouva mezi Argentinou, tehdejším Sovětským svazem a Bulharskem o využívání argentinských výsostných vod k rybolovu. Problematickým bodem této dohody bylo, že do dohody byly zahrnuty oblasti kolem Falklandských ostrovů. Naštěstí se sovětské a bulharské lodě těmto vodám vyhýbaly a nelovily zde (Dominguez 1998: 297). Dohoda byla důsledkem absence jakékoli regulace rybaření v oblasti kolem ostrovů, což byl následek sporu o suverenitu ostrovů. Od roku 1984 byla tato oblast velmi nadužívána velkým množstvím rybářských lodí. Tento problém si sice obě strany sporu uvědomovaly, ale nebyly schopné spolu kooperovat, jelikož Argentina podmiňovala kooperaci řešením suverenity Falkland (Laver 2001: 170–171). Odpovědí Velké Británie na tuto dohodu bylo vytvoření Zóny dočasného zachování a správy Falklandských ostrovů (FICZ). Pokud v této oblasti chtěla

nějaká loď rybařit, musela získat licenci a zaplatit poplatek. Argentinské lodě a letadla do této oblasti mohly vstoupit pouze se souhlasem britské vlády. Tyto dohody upoutaly zrak USA kvůli angažování východního bloku v západní hemisféře. Rozhodly se tedy ujmout funkce mediátora sporu (Cobarcho 2000: 11–12)

V následujícím roce USA dokázaly přimět obě země k tomu, aby začaly vyjednávat. Británie uznala, že spor nebyl vyřešen vítězstvím ve válce, a Argentina ustoupila od podmínky, že jakékoli vyjednávání bude podmíněné zahrnutím otázky suverenity ostrovů. Tyto ústupky znamenaly velký pokrok v řešení sporu. Tento úspěch se přičítá tomu, že USA coby světová mocnost mohly vytvářet daleko větší tlak na obě strany například skrze ekonomické sankce (Cobarcho 2000: 3).

V roce 1989 se na neutrální půdě ve španělském Madridu uskutečnila série jednání, která vedla k vyjednání tzv. formule deštníku suverenity (Sovereignty umbrella). Tato dohoda umožňovala oběma zemím obnovit mezi sebou formální diplomatické vztahy a ponechat přitom otázku suverenity stranou. Z prohlášení vyplývalo také odstranění diplomatických i ekonomických bariér, zejména pak zrušení britských sankcí z roku 1982, obnovení letecké a lodní dopravy mezi zeměmi a vytvoření pracovní skupiny pro kooperaci v oblasti rybolovu a ochrany Jižního Atlantiku. Dále se Argentina a Británie zavázaly k dodržování Charty OSN, tedy k řešení sporu mírovou cestou a nevyužívání žádných vojenských nástrojů (Miller – Taylor 2007: 12–13). Tato jednání udělala pomyslnou tečku za velmi vyhocenými britsko-argentinskými vztahy 80. let.

4. Britsko-argentinské vztahy na sklonku tisíciletí

V 90. letech můžeme zaregistrovat výrazný posun v britsko-argentinských vztazích, nehledě na měnící se reprezentaci obou států. Mezi zeměmi proběhlo velké množství diplomatických jednání, které vyústilo v několik dohod, které zlepšily tyto bilaterální vztahy. Zvýšil se také výrazně obchod mezi zeměmi. Zdálo se, že v tomto období byly položeny základy pro to, aby se tyto zlepšené vztahy promítly i do otázky suverenity Falkland, což se později ukázalo jako mylné (Dodds 2012: 684).

4.1 Obnovení vztahů

V roce 1990 se v Madridu uskutečnily další série jednání mezi zeměmi, kde země formálně stvrdily obnovení diplomatických styků. Ty vyústily 15. února v podpis dalšího společného prohlášení, které již oficiálně obnovilo diplomatické vztahy mezi oběma zeměmi. V tomto dokumentu obě vlády souhlasily s tím, že budou pracovat na zrušení vízových požadavků pro státní příslušníky druhé země, dojde k vytvoření přímé komunikační linky mezi velitelstvími obou zemí a zavedou povinnost informovat se navzájem o pohybu více plavidel nebo letadel v okolí Falklandských ostrovů. Dále byla vyjednána návštěva pozůstalých po válce na argentinském hřbitově v Darwinu na Falklandách pod záštitou Červeného kříže (Falkland Island Association 2018a: 1–3). Zde můžeme zpozorovat, že mezinárodní organizace (Červený kříž) zasáhla do tohoto jednání jako samostatný aktér zahraniční politiky. Body tohoto prohlášení byly vesměs realizovatelné, jelikož se zaměřovaly na zlepšení bilaterálních vztahů bez ohledu na otázku suverenity Falkland (Argentinci samozřejmě doufali, že se to časem změní). To nasvědčovalo tomu, že je mezi zeměmi možná diskuze napříč tématy. Otázkou pouze zůstalo to, jestli se dohodnutý vzorec spolupráce dokáže vyhnout otázce suverenity (Evans 1991: 482). V témže roce diplomatické rozhovory vyústily v další prohlášení, ve kterém vlády souhlasily s vytvořením Komise pro rybolov v Jižním Atlantiku (SAFC), která měla fungovat jako fórum pravidelné diskuze o spolupráci mezi

zeměmi v oblasti rybolovu a zachování populace ryb v jihozápadním Atlantiku. V následujících letech se této komisi celkem úspěšně dařilo. Umožnila výměnu údajů o rybolovu, společné výzkumné plavby, společnou vědeckou analýzu a poskytovala konzultační rady příslušným vládám. V roce 2005 se ale argentinská vláda rozhodla ukončit podporu všem výzkumným skupinám včetně této a poslední setkání zástupců SAFC se uskutečnilo v roce 2007 (Mercopress 2018, Miller – Taylor 2007: 12).

Ačkoli tato společná prohlášení výrazně zlepšila povahu britsko-argentinských vztahů, spor v otázce suverenity Falkland zůstal neměnný. Carlos Menem, tehdejší argentinský prezident a člen peronistické justicialistické strany, uchopil otázku Malvín jako nástroj pro získání popularity ve své zemi. Při projevu v roce 1992 se zavázal k získání ostrovů mírovými prostředky skrze diplomacii a počítal s tím, že by se tak mohlo stát do roku 2000 (Miller – Taylor 2007: 13).

Dalším reálným důsledkem znovunavázání diplomatických vztahů byla již zmiňovaná návštěva hřbitova v Darwinu pozůstalými Argentinci. Bylo to vůbec poprvé od ukončení války, kdy občan Argentiny stál na půdě Falklandských ostrovů. I v této civilní akci, organizované Mezinárodním červeným křížem, se reflektoval přetrvávající spor o souostroví. Na palubu letadla, které převáželo cestující, se pokusili dostat argentinští veteráni z Falklandské války. Dále zde byla velmi složitá pravidla, která musela Argentina přijmout. Například posádka i cestující nesměli s sebou vézt cokoli, co by odkazovalo k Argentině (kytice, literaturu). Při přistání jim byly následně vyměněny jejich pasy za průkazy vydané Červeným křížem (Nash 1991).

4.2 Nepřímý směr k společnému prohlášení

V roce 1993 si tehdejší ministr zahraničí Argentiny Guido di Tella uvědomil, že obyvatelé Falkland jsou součástí problému, a proto musí být součástí řešení sporu. Rozhodl se tedy využít nástrojů veřejné diplomacie a vymyslel velmi netradiční strategii. Začal s obyvateli Falkland otevřeně komunikovat, posílal pohlednice a vánoční dary dětem. Dalším prostředkem této kampaně bylo pořádání setkání se studenty nebo vystupování v rádiovém pořadu BBC *Calling the Falklands*. Jeho cílem bylo změnit protiargentské cítění, odstranit nedůvěru ostrovanů a přesvědčit je o výhodnosti argentinské správy. Z toho můžeme vyvodit, že se jako první pokusil řešit otázku Falkland pomocí ideových nástrojů, kdy se soustředil na veřejné mínění na Falklandách, ale i v jiných státech, spolupracoval s nevládními organizacemi a snažil se rozvíjet dialog o suverenitě. Di Tella tuto strategii prováděl zejména v letech 1993 až 1995. Reakce ostrovanů byly obecně většinou pozitivní, jelikož to pro ně byla změna oproti přístupu bývalých argentinských reprezentantů. Tato strategie byla ve všech směrech inovativní, jelikož do té doby jednala Argentina o ostrovech pouze přímo s Británií (Dodds 1998: 624, Dodds – Manóvil 2001: 785).

Na začátku října 1994 provedla britská marketingová společnost MORI průzkum veřejného mínění na Falklandských ostrovech, ve kterém se ostrovanů tázala na jejich názor ohledně svrchovanosti ostrovů. Průzkum byl objednaný skupinou argentinských podnikatelů a měl potvrdit nebo vyvrátit úspěšnost strategie ministra Di Tella. Zúčastnila se ho přibližně desetina ostrovanů a z výsledků vyplynula silná protiargentská nálada tázaných. V průzkumu se 76 % dotázaných vyjádřilo, že mají pochybnosti o důvěryhodnosti argentinské strany v případě dodržování jakýchkoli dohod. Dokonce 87 % z účastníků průzkumu si nepřálo, aby Británie nediskutovala s Argentinou o statutu Falkland. Dalším zajímavým výsledkem bylo, že téměř polovina dotázaných by za žádných okolností nepřijala argentinskou suverenitu nad ostrovy. Průzkum vyvolal zvýšený zájem argentinské strany na změnu přesvědčení ostrovanů. Argentinská vláda měla dokonce nabídnout obyvatelům Falkland finanční odměnu 925 liber,

pokud by přijali argentinskou suverenitu. To, že nešlo pouze o neškodnou anketu, dokazují následná diplomatická jednání na vysoké úrovni na konci roku 1994 (Miller – Taylor 2007: 13–14).

Rok 1994 byl zásadní i s ohledem na změnu argentinské ústavy. O tu se přičinil prezident Menem, jelikož velmi usiloval o to, aby mohl v příštím volebním období kandidovat znovu na post prezidenta. Dosavadní ústava totiž nedovolovala opětovné zvolení. Menem se tedy rozhodl využít své popularity vycházející ze zvládnutí ekonomické krize a z již zmíněné taktiky vůči Falklandanům ke změně ústavy (Negretto 1998: 16). Ta byla přijata 24. srpna 1994.

Změna ústavy nepřinesla pouze to, že Carlos Menem zůstal ve funkci prezidenta až do roku 1999, ale také se v ní objevily důležité body ohledně otázky Falkland. V sekci „Dočasné ustanovení“ se v prvních dvou bodech píše:

„Argentinský národ ratifikuje svou legitimní a nezcizitelnou suverenitu nad Malvínami, Jižní Georgií a Jižními Sandwichovými ostrovy a nad odpovídajícími námořními a ostrovními zónami, protože jsou integrálními součástmi národního území. Znovuzískání řečených teritorií a plný výkon svrchovanosti, který respektuje způsob života jejich obyvatel a je v souladu se zásadami mezinárodního práva, jsou trvalé a nezcizitelné cíle argentinského lidu.“ (Wipo 2018: 17).

Přesvědčení Argentinců, že ostrovy náleží jim, dostalo nový, právní rozměr. Z těchto odstavců vyplývá, že Argentina se svého nároku na ostrovy nehodlá vzdát. Nicméně také uvádí, že bude usilovat o navrácení Malvín v souladu s mezinárodním právem, tudíž s použitím diplomatických nástrojů zahraniční politiky. A tím se také do ústavy včlenilo zřeknutí se použití vojenských prostředků pro řešení sporu, které bylo prezidenty Argentiny proklamováno již dříve.

I přes stálou neshodu v otázce suverenity trvaly dobré diplomatické vztahy nadále. Důkazem toho byla jednání reprezentací obou zemí o spolupráci v oblasti rybolovu a těžby ropy a plynu v Jižním Atlantiku. Z několikaletého vyjednávání mezi falklandskou samosprávou, Británií a Argentinou vzešlo v roce 1994 rozhodnutí, že vláda Falklandských ostrovů bude moci poskytovat povolení k průzkumu ložisek ropy a zemního plynu, která zde byla objevena. Následné příjmy z těchto nálezů měly být mezi zeměmi sdíleny.

Kvůli možné budoucí těžbě bylo nutné založení Jihozápadní atlantické uhlovodíkové komise. Ta vznikla v roce 1995 a měla zajišťovat spolupráci při průzkumu a využívání nerostných zdrojů a sloužit jako základ pro hledání environmentálních a provozních standardů v tomto konkrétním regionu (Dodds 1998: 621–622, Miller – Taylor 2007: 14–15). Tento ekonomický rozměr v oblasti v britsko-argentinských vztazích se ukázal později jako velmi důležitý s ohledem na spor o suverenitu nad ostrovy.

4.3 Společné prohlášení ze 14. července 1999

Nežli se budu zabývat samotným zněním tohoto prohlášení, pokusím se vysvětlit události, které podpisu tohoto dokumentu předcházely. V kontextu zlepšujících se vztahů obou zemí v 90. letech věřili argentinští politici ve změnu britského postoje v otázce Falkland, který měl být zapříčiněn výhrou Tonyho Blaira a jeho labouristické strany nad konzervativci. Očekávaná změna v oficiálním britském postoji ale nenastala. Nový labouristický kabinet deklaroval svůj zájem pokračovat v dosavadní politice vůči Falklandům založeném na právu na sebeurčení (Dodds – Manóvil 2001: 793).

V roce 1998 byl pak v Londýně zatčen Augusto Pinochet, vůdce vojenské junty, vládoucí v Chile v letech 1973-1981. Podle španělského zatykače byl stíhaný za zločiny proti lidskosti. Chilská vláda proti tomu protestovala a označila to za vměšování do jejích vnitřních záležitostí. Po několika měsících neúspěšného právního vyjednávání (ze strany Chile) se chilská vláda rozhodla reagovat tím, že ukončila leteckou linku mezi Punta Arenas a Falklandy jako

odplatu za „nezákonný a nevhodný akt britské vlády“. To vedlo k přerušení jediného leteckého spojení mezi Falklandami a Jižní Amerikou. Obyvatelé Falkland se od té doby museli spoléhat na leteckou linku RAF přes ostrov Ascension.

Této situace následně využila i Argentina. Díky jejímu vlivu v organizaci MERCOSUR pohrozily Brazílie a Uruguay tím, že omezí povolení letounům RAF nouzově přistát na jejich území. To vedlo k velkému pocitu zranitelnosti a izolovanosti mezi obyvateli Falkland a přinutilo falklandskou samosprávu a Británii zasednout k jednacímu stolu (Dodds – Manóvil 2001: 794–795).

Z jednání vedená ministry zahraničí obou zemí (Robin Cook a Guido di Tella) vzešlo již zmiňované společné prohlášení. To mělo být pokusem o prohloubení spolupráce a zlepšení britsko-argentinských vztahů, bohužel ale nenabídlo žádnou reálnou možnost na vyřešení sporu. Samotné prohlášení obsahovalo tři stěžejní body: 1. obnovení leteckého spojení mezi Chile a Falklandy s mezipřistáním v Argentině; 2. spolupráci v oblasti regulace rybolovu a za 3. umožnění vstupu občanů Argentiny na Falklandské souostroví. Dále v prohlášení obě země přislíbily, že budou spolupracovat na likvidaci minových polí, která vznikla v období Falklandské války (Falklands islands association 1999: 1–4).

5. Vývoj sporu od počátku 21. století až po současnost

Po podepsání Společného prohlášení ze 14. června 1999 nastala na malou chvíli nálada, že by se vztahy mezi zeměmi mohly přiblížit normálu. V deeskalaci konfliktu doufal i tehdejší britský premiér Tony Blair. Mezi lety 1999-2002 se ale Argentina ocitla v hluboké ekonomické krizi, která zasáhla také do politiky. Kvůli tomu se v jednom volebním období vystřídali hned tři prezidenti a jejich vlády. Tyto vlády měly ale jeden společný prvek - méně vůle pro dodržování dohody z roku 1999. Domnívaly se totiž, že normalizace ve vztazích upevňuje postavení Velké Británie nad suverenitou ostrovů (Dodds 2013: 167). Zásadní posun v řešení sporu nastal až za vlády Nestora Kirchnera, který zavedl do argentinské zahraniční politiky nové, podstatné prvky.

V následující podkapitole se zaměřím na události týkající se otázky Falkland v období vlády Christiny Kirchnerové a nakonec se obrátím na nejaktuálnější posun ve vývoji sporu, ve kterém se zaměřím zejména na falklandské referendum z roku 2013 a vzájemné vztahy po roce 2015.

5. 1 Období vlády Nestora Kirchnera

V dubnu 2003 vyhrál v Argentině prezidentské volby levicový kandidát a vůdce Fronty za vítězství (Front for Victory) Nestor Kirchner. Díky rozdělené a slabé opozici byl popisován jako nejsilnější argentinský prezident od konce vojenské junty v roce 1983. Prezident Kirchner byl v Argentině velmi populární a to díky tomu, že vyvedl zemi z hospodářské krize a získal podporu Mezinárodního měnového fondu. Za jeho vlády zaznamenala Argentina ekonomický růst. Kirchner restrukturalizoval státní dluh tak, že v roce 2006 Argentina splatila dluh ve výši 84 milionů dolarů (Miller 2012: 2).

Jeho popularita vzrostla také kvůli tomu, že zrušil zákony o amnestii pro vojenské úředníky obviněné z porušování lidských práv v 70. a 80. letech 20. století. V otázce suverenity Falkland se od jeho příchodu k moci argentinská politika velmi změnila. Prezident Kirchner zastával silnou a agresivní protibritskou politiku při nárokování Falklandských ostrovů. Stejně jako předchůdci ale zdůrazňoval, že pro splnění cílů své politiky bude využívat pouze diplomatické prostředky (Miller 2012: 3). Tato politika se projevovala několika odlišnými způsoby, které nyní popíši.

Prvním bodem Kirchnerovy aktivní politiky bylo zakázání pravidelných letů z chilského Punta Arenas na Falklandy přes argentinský vzdušný prostor. Povoleno bylo pouze jeden let měsíčně z Chile s mezipřistáním v Argentině. To mělo značně negativní dopad zejména na obyvatele Falkland a jejich kontakt s Jižní Amerikou. Tento první krok ukazoval jasný posun Argentiny v politice vůči Británii a falklandské vládě. Prezident Kirchner současně požadoval po Británii obnovení jednání o statutu souostroví (Taylor – Miller 2007: 22).

Argentina se skrze svou politiku „kritiky Británie“ a její koloniální minulosti snažila přimět Británii k znovuoobnovení jednání o statutu Falklandských ostrovů. Díky svým spojencům v Jižní Americe (Brazílie, Chile, Bolívie, Venezuela) se jí podařilo v rámci Výboru pro dekolonizaci Valného shromáždění OSN prosadit vydání několika prohlášení, ve kterých byl kladen důraz právě na obnovení takovýchto jednání (Dodds 2012: 685–686). Tato kritika se stala součástí Kirchnerovy politiky po mnoho let a mělo tomu tak být i do budoucna. Na začátku roku 2007 pronesl Kirchner v argentinském parlamentu, že roky 2007 a 2008 budou roky „intenzivní“ zahraniční politiky vůči Falklandským ostrovům a Velké Británii. Zdůraznil zde ovšem znovu to, že bude využívat pouze mírové prostředky (Mercopress 2007).

Pro to, aby byl prezident Kirchner úspěšný v mezinárodní politice, musel mít značnou podporu v argentinské domácí politice a na občansko-společenské scéně. Kirchner podněcoval obyvatelstvo svými projevy, ve kterých kladl důraz na to, že získání Malvín musí být národním zájmem, a živil v Argentincích frustraci z toho, že nároky na ostrovy nebyly vyslyšeny. Vzbudit v Argentincích pocit, že Malvíny jsou národním zájmem, se Kirchnerovi vcelku dařilo. Do ulic se znovu vrátilo heslo „*Las Malvinas son Argentinas*“ (Malvíny jsou argentinské) a v Buenos Aires se začaly opět všet plakáty na podporu nároků na ostrovy (Balch – MacAskill – Goni 2006). V roce 2006 začalo argentinské ministerstvo školství distribuovat novou historickou učebnici pro střední školy. Ta popisuje historii souostroví z argentinského pohledu, který je založen na tom, že Británie v roce 1833 nelegálně kolonizovala ostrovy, a odvetnou akci proti argentinským jednotkám popisují jako válečnou agresi (Balch 2006).

V roce 2007 měla agresivní politika prezidenta Kirchnera za následek ukončení spolupráce s Británií v oblasti průzkumu a těžby ropy kolem Falklandských ostrovů několik dní před 25. výročím války. Dohoda byla podepsána v roce 1995 a měla podpořit spolupráci při ropném průzkumu (The Guardian 2007). Oficiální stanovisko sdělil tehdejší ministr zahraničí Jorge Talana: „*[A]argentinské rozhodnutí přináší konec...nástroje, které se Spojené království snažilo použít k ospravedlnění své nelegitimní a jednostranné akce prozkoumat zdroje, které patří Argentině*“ (Arie 2007).

Důvody pro ukončení spolupráce můžeme vidět v nezávazné povaze dohody z roku 1995 a také v tom, že v oblastech dohodnuté spolupráce nebyly nalezeny žádné použitelné zdroje ropy. Z tohoto důvodu se rozhodnutí ukončit spolupráci stalo spíše symbolickým, protože ani pro Británii, ani Argentinu toto rozhodnutí skutečný efekt nemělo (Ruzza 2011). Je ale pravděpodobné, že pokud budou nalezena významná ložiska nerostných surovin kolem Falkland, Argentina na ně bude zcela jistě uplatňovat svůj nárok.

Přestože byl prezident Kirchner na konci svého volebního období mezi Argentinci velmi oblíbený, rozhodl se znovu na prezidenta nekandidovat. Lídrem jeho strany se tak stala jeho žena, Christina Elisabet Fernández de Kirchnerová, která ve volbách zvítězila a stala se v roce 2007 prezidentkou Argentiny. Za vlády jejího muže se vztahy mezi zeměmi značně zhoršily. Byl to jasný důsledek jeho protibritské agresivní politiky a snahy přivést Británii do situace, kdy bude ochotna jednat o suverenitě ostrovů. Na tuto politiku navázala ve funkci prezidenta jeho žena Christina a dokonce ji byla schopna rozšířit.

5.2 Období vlády Christiny Kirchnerové

Cristina Fernández de Kirchnerová nastoupila do úřadu v roce 2007, v roce 2011 pak post prezidentky obhájila a vládla v Argentině tedy až do roku 2015. V domácí politice vynikala zejména v lidských právech a sociální politice. Její slabinou byla však ekonomika. Za její vlády se zastavil ekonomický růst započatý jejím manželem Nestorem a ekonomika začala klesat. V zahraniční politice pokračovala v silné protibritské taktice. Otázku suverenity Falkland se pokoušela řešit narušováním falklandské ekonomiky a vyvíjením tlaku na Británii skrze OSN a další mezinárodní organizace, zejména jihoamerické. Další argentinskou taktikou, jak vzbudit pozornost a přinutit Británii k jednání, bylo získávání podpory světových celebrit. V tomto období se argentinsko-britský vztah vyostřil také kvůli novým výzkumům ložisek ropy, které do sporu přidávají další, ekonomickou rovinu.

Od roku 2003 Argentina neúnavně pracuje na řešení sporu o Falklandy skrze mezinárodní organizace, včetně OSN, Organizaci amerických států (OAS) a organizaci MERCOSUR. V této taktice se neúnavně prosazoval tehdejší ministr zahraničí Hector Timerman, který se několikrát pokoušel nastolit otázku militarizace jižního Atlantiku Brity. V březnu 2012 na mezinárodním summitu jaderné bezpečnosti v Soulu hovořil o „mimoregionální moci“, která vysílá do okolí Falkland nukleárně poháněnou ponorku a porušuje tím tedy smlouvu Tlatelolco (Treaty of Tlatelolco) z roku 1967. Tato smlouva garantovala

Latinskou Ameriku jako bezjadernou zónu. Na to jasně reagoval britský místopředseda vlády Nick Clegg. Ten jakákoli obvinění z militarizace jižního Atlantiku vyvrátil a pozastavil se nad tím, že Argentina chce získat Falklandské ostrovy za každou cenu, což považoval za nešťastné, protože podle něj je otázka svrchovanosti Falkland již vyřízená (Dodds 2012: 687).

Argentina se na svoji stranu snaží získávat sousední státy, které sice s Argentinou sympatizují, zároveň je pro ně ale Británie silným ekonomickým partnerem. Británie byla v roce 2012 čtvrtým největším přímým zahraničním investorem v Jižní Americe, a proto zástupci Británie nevěřili, že by jakákoli prohlášení vydaná na mezinárodních fórech vedla k výrazným hospodářským opatřením namířeným proti Británii (Dodds 2012: 688).

V tomto období se do popředí sporu dostala otázka výskytu uhlovodíků kolem Falkland. Již v roce 1996 vydala vláda Falklandských ostrovů sedm licencí na průzkumy a případnou těžbu ropy v oblasti Falklandské pánve - 150 kilometrů severně od ostrovů. V roce 1998 bylo následně vyvrtáno 6 průzkumných vrtů, ve kterých se ovšem nenašlo komerční množství ropy. Další licence byly uděleny pro oblast jižní pánve, která je z části součástí Zvláštní oblasti spolupráce (Special Cooperation Area). Tato oblast pokrývá přibližně 17 854 km² a je vyčleněna pro případné společné licence Argentiny, Británie a Falkland.

V roce 2010 byl britskou společností Desire zahájen průzkumný vrt nedaleko ostrovů. Do průzkumů se později zapojily také další společnosti. To v Argentině vyvolalo vlnu rozhořčení, jelikož to Argentinci považují za ilegální aktivity v jižním Atlantiku. Odpověď Buenos Aires na sebe nenechala dlouho čekat. V témže roce Argentina zavedla Dekret č. 256 (Decree No. 256), který požadoval po lodích plavících se mezi Falklandy, Jižní Georgií a Sandwichovými ostrovy získání povolení pro plavbu v argentinských teritoriálních vodách. Dekret byl namířen proti lodím ropných společností, ale docházelo přitom i k zastavování rybářských lodí pod vlajkou Falkland a zasáhl také španělské

lodě, lovící v této oblasti ryby. Británie proti Dekretu č. 256 protestovala a odmítla jej. Británie se odvolávala na Úmluvu OSN o mořském právu (UNCLOS), která stanovuje, že každá loď má právo na mírumilovné proplutí teritoriálních vod. Dalším ze série protifalklandských výnosů je rozhodnutí organizace MERCOSUR, jejíž členové (Brazílie, Argentina, Paraguay a Uruguay) zakázali vstup lodím pod falklandskou vlajkou do svých přístavů. Tímto rozhodnutím se členové organizace MERCOSUR snažili vyjádřit podporu pro argentinský nárok na ostrovy (BBC 2010a, BBC 2011a, Mercopress 2011).

Výsledky průzkumu společnosti Desire nebyly povzbuzující. Ukázalo se, že zásoby ropy se zde zdají malé a mají špatnou kvalitu. Později v roce 2010 uzavřela svůj průzkumný vrt i společnost Falkland Oil & Gas, která oznámila, že jejich vrt se ukázal prázdným (BBC 2010b). Tato situace se v roce 2011 ale úplně otočila, jelikož společnost Rockhopper oznámila, že pravděpodobně našla u Falkland značné zásoby ropy, které budou moci využít. Společnost zároveň oznámila, že bude pokračovat v průzkumech a že těžba ropy nezačne dříve než v roce 2016 (BBC 2010b, BBC 2011b).

Argentina se dlouhodobě snaží odradit mezinárodní investory, kteří mají zájem o investování v oblasti Falkland. Vytváří na společnosti tlak tak, že otevřeně oznamuje, že pokud jakákoli společnost bude do ostrovů investovat, bude to pro ně mít v Argentině dopad. Je zřejmé, že tato argentinská strategie je majoritně zaměřená na uhlovodíkové společnosti a jejich možnou budoucí přítomnost v této oblasti.

V březnu 2012 napsal argentinský ministr zahraničí Timmerman dopis Londýnské burze, ve kterém poukazoval na „nelegální“ činnost pěti ropných společností, působících v jižním Atlantiku (Argos Resources, Borders and Southern Petroleum, Desire Petroleum, Falkland Oil and Gas, Rockhopper Exploration). Tyto společnosti se podle něj podílely na nelegálním průzkumu uhlovodíků na argentinské kontinentální platformě a tím pádem jim hrozí občanskoprávní a trestní sankce. Timmerman také předložil seznam společností, které s výše

uvedenými spolupracovaly, a varoval, že pokud se podílí na další činnosti ve vodách okolo Falkland, budou čelit trestnímu stíhání v Argentině a může jim být zabaven veškerý majetek (Dodds 2012: 690).

Nálezy ropných ložisek v blízkosti Falklandských ostrovů vnáší do sporu novou, velice silnou ekonomickou rovinu. Británie se pokouší o potenciální využití Falkland skrze ropné vrty, což vyhrocuje už tak napjaté vztahy obou zemí. Nové investice a potenciální příjmy z oblasti mohou pomoci upevnit schopnost Velké Británie a Falklandských ostrovů odolat jakémukoli tlaku, týkajícímu se jednání o svrchovanosti. Argentina se s vidinou, že z možných příjmů z ropy argentinská ekonomika vůbec nic nevytěží, srovnává jen velmi těžko. Proto Argentina proti britským těžebním pokusům velmi hlasitě protestuje skrze média nebo mezinárodní organizace. Podle mezinárodního práva však Británie neprovádí nic nelegálního a tak jediné, co Argentina mohla udělat, bylo zavedení již zmíněného Dekretu č. 256. Je velmi pravděpodobné, že s novými nálezy a případným počátkem těžby se budou vztahy mezi zeměmi stále více vyostřovat.

Posledním, čemu se v této kapitole budu věnovat, je propagace argentinského vidění sporu skrze média a veřejnou diplomacii. V posledních letech se stává, že se některé světové celebrity vyjadřují v otázce Falkland ve prospěch Argentiny, což podporuje jejich diplomatickou kampaň. V únoru 2012 americký herec Sean Penn při návštěvě Argentiny odsoudil britský kolonialismus a obhajoval návrat Malvín do argentinského držení. Tentýž rok se podobně vyjádřil při svém vystoupení v Argentině také britský zpěvák Morrissey. Jakýkoli náznak podpory se stává v rukou argentinských politiků silným nástrojem, jak poukázat na správnost jejich nároků a využít jej pro další nátlak na Británii (Dodds 2012: 690–691).

5.3 Současný vývoj sporu

V důsledku zmíněné agresivní argentinské politiky falklandská vláda v roce 2012 oznámila, že plánuje v příštím roce uskutečnit referendum, které má

dát jasný vzkaz oběma znesvářeným stranám, že místní obyvatelé chtějí skrze demokratické principy vyjádřit, jakým směrem se obyvatelé chtějí ubírat. V referendu, konaném v březnu 2013, obyvatelé Falkland odpovídali na otázku: „*Přejete si, aby si Falklandské ostrovy zachovaly svůj současný politický status jako Zamořské území Spojeného království?*“. Již před zahájením hlasování se předpokládalo, že se ostrované přikloní k Británii a odmítnou argentinské nároky (McElroy 2012, The Telegraph 2012).

Hlasování se mezi 10. a 11. březnem účastnilo více jak 90 % obyvatel ostrovů způsobilých volit. Výsledky byly nad očekávání jasně – 1513 z celkových 1517 obyvatel Falkland hlasovalo pro zachování současného statusu. Po ukončení hlasování se k výsledkům začali vyjadřovat zástupci všech dotčených stran. Nigel Haywood, guvernér Falklandských ostrovů, uvedl, že hlavním principem OSN je právo lidí na sebeurčení a není podle něj jasnějšího vyjádření pro sebeurčení než tak velká účast a jasný hlas pro „ANO“ (BBC 2013, Mercopress 2013). Zatímco v Británii byly výsledky referenda radostně přijaty, argentinská vláda referendum znevažovala a jeho výsledky odmítala. Guillermo Carmona, předsedkyně výboru pro zahraniční záležitosti, se vyjádřila takto: „Toto nemá žádnou hodnotu, jelikož Argentina odmítá princip sebeurčení pro implantovanou populaci na Malvinách“ (Mercopress 2012). Ačkoli může Argentina namítat, že populace na Falklandách byla kdysi Británií „implantována“, nynější obyvatelé žijí na ostrovech již po celé generace a jsou kulturně, ekonomicky a sociálně provázáni s Velkou Británií.

Několik dní po hlasování Christina Kirchnerová formálně požádala před Dekolonizační komisí OSN, aby Velká Británie vyhověla rezoluci OSN č. 2065, která vyzývá obě strany, aby zahájily jednání o vyřešení otázky Falkland. Prezidentka také uvedla, že referendum nijak nezmění postoj Argentiny a ta se dál bude snažit získat Falklandské ostrovy prostřednictvím rezolucí OSN a že jednání o svrchovanosti musí být řešeno bilaterálními jednáními s Velkou Británií (Mercopress 2012). Británie společně s obyvateli Falkland vnímala velmi negativně agresivní politiku Argentiny, namířenou na samotné životy

obyvatel ostrovů. Tímto referendem chtěla utvrdit své pozice a dát Argentině jasně najevo, že stojí na straně Británie a žádné vyjednávání o suverenitě si nepřejí.

Rok 2015 znamenal pro Argentinu zásadní politickou změnu. Agresivní politika vůči Velké Británii a otázka statutu Falkland dominovala mezinárodní agendě po celých 12 let vlády Nestora Kirchnera a později jeho ženy Christiny. V prezidentských volbách, konaných na podzim 2015, zvítězil středopravicový kandidát Mauricio Macri a v prosinci téhož roku se stal nejvyšším ústavním činitelem Argentiny. Macri ve své volební kampani zaujal „smířlivějším“ přístupem k otázce nároků na Falklandy a také volal po zlepšení vztahů s Británií. V době kandidatury sám Macri označil politiku předchozích vlád jako „demagogii“, ale také ujistil Argentince, že bude nároky na Malvíny udržovat. Při svém prvním mezinárodním projevu prohlásil, že si přeje započít „novou éru“ ve vztazích s Británií.

Jedním z jeho prvních kroků pak bylo zrušení funkce ministra pro otázky Malvín, což plně koresponduje s jeho smířlivější politikou. V domácích záležitostech se Macri soustředil na uvolnění velmi napjaté atmosféry a také na zlepšení upadající ekonomiky. Nedlouho po nástupu do funkce Macri zrušil Zákon o médiích z roku 2009, který centralizoval mediální moc do rukou velkých konglomerátů, a vyjádřil se, že je pro svobodný tisk a podporu malých vydavatelství v Argentině. V ekonomické rovině zrušil některá cla na vývoz zemědělských produktů a devalvoval měnu o 30 % za účelem zastavení nekontrolované inflace (The Telegraph 2015, The Telegraph 2016a).

Vzájemné vztahy se v posledních letech daří zlepšovat a dopomohla k tomu také změna britské vlády. V červenci 2016 rezignoval tehdejší ministerský předseda David Cameron a byl nahrazen Theresou May z konzervativní strany. Cameron byl velmi silným a neústupným prvním ministrem Británie. Jelikož se ale musel ve své funkci vypořádávat zejména s velmi agresivní rétorikou vůči Británii ze strany Christiny Kirchner, neměl

v zásadě příliš na výběr. Theresay May se po nástupu do funkce vydala cestou britsko-argentinské spolupráce, když krátce po svém jmenování poslala prezidentu Macrimu oficiální dopis, ve kterém uvádí, že doufá v lepší vztah obou zemí. Dále uvedla, že chce učinit pokrok k ukončení omezení průzkumu ropy, aby podpořila místní ekonomiku a umožnila více letů na ostrov a z něj (The Telegraph 2016b).

Výrazný posun ve zlepšení vztahů obou zemí znamenal společné komuniké, které bylo výsledkem jednání Alana Duncana, náměstka ministra zahraničí, prezidenta Macriho a ministryně zahraničních věcí Susany Malcorra na argentinské půdě v září 2016. Během těchto jednání souhlasily obě strany s tím, že kladou důraz na pozitivní dvoustrannou agendu, která má za cíl dosažení stále užších vazeb a pevné spolupráce ve prospěch obyvatel obou zemí. Záměrem bodů, které se přímo týkaly Falkland, bylo odstranění veškerých překážek omezujících ekonomický růst a udržitelný rozvoj ostrovů. Hlavními tématy spolupráce byly: podpora společného obchodu, rybolovu, dopravy a spolupráce v průzkumu a těžbě uhlovodíkových paliv. Obě delegace se také dohodly na zvýšení počtu leteckých spojení ostrovů s Jižní Amerikou a vyjádřily podporu procesu identifikace padlých argentinských vojáků pod záštitou Mezinárodního červeného kříže (Government UK 2016). Toto komuniké považují za největší úspěch diplomacie obou zemí v 21. století, které mohlo vzniknout pouze za předpokladu konstruktivnějšího přístupu k řešení sporu.

Od nástupu Mauricio Macri do prezidentské funkce můžeme identifikovat značný posun argentinské politiky vůči Británii a Falklandským ostrovům. S tímto smířlivějším postojem se zdálo, že i když se Macri nikdy nevzdal nároku na ostrovy, šlo toto téma poprvé v historii Argentiny částečně do pozadí. V roce 2017 se tomuto tématu začala Argentina znovu plně věnovat. Británie odsouhlasila v referendu vystoupení z Evropské unie a argentinská strana v tom vidí posílení své pozice, jelikož se domnívá, že by „Brexit“ mohl ukončit evropskou podporu britské kontroly nad Falklandami. V tomto ohledu se při návštěvě Bruselu v dubnu 2017 vyjádřila argentinská ministryně zahraničí

Susana Malcorra. „*Mohlo by se to změnit. Ale myslím, že je ještě dost brzy. Brexit právě začíná a existuje mnoho otázek. Sledujeme to pečlivě*“ (The Guardian 2017, Bartunek 2017).

10. června téhož roku argentinské ministerstvo zahraničí vyslalo zprávu, ve které Argentina Velkou Británii znovu vyzývá, aby obnovila jednání o otázce suverenity Malvín, a v návaznosti na rezoluce OSN vyzývá k ukončení jednostranných činností souvisejících s průzkumem a využíváním obnovitelných i neobnovitelných přírodních zdrojů ve sporné oblasti. Datum zveřejnění této zprávy je pro Argentinu signifikantní, jelikož tento den je v argentinském kalendáři označen za den potvrzení argentinských práv nad Malvínami, Jižní Georgií a Jižními Sandwichovými ostrovy (Mercopress 2017).

Jak můžeme z událostí posledních let vidět, tak i přes to, že se obě země snaží pracovat na zlepšení bilaterálních vztahů a spolupráci na všech úrovních, na spornou otázku Falklandských ostrovů to nemá zásadní vliv. Argentina se nehodlá nároků na ostrovy vzdát a i přes snahu o zlepšené vztahy se na otázce Falkland nic nemění. V horizontu několika let se dá předpokládat, že Británie nebude měnit své stanovisko a veškerá jednání v otázce Falkland bude odmítat.

6. Závěr

Britsko-argentinské vztahy prošly v mnou zkoumaném období několika specifickými obdobími. Na počátku 80. let 20. století se ve špatné pozici ocitla tehdejší argentinská vláda a již tehdy si jako prostředek pro odvrácení pozornosti od domácí politiky vybrala Falklandské ostrovy, jejichž britské vlastnění bylo trnem v oku mnoha Argentinců. Vojenská junta v čele s generálem Galtierim použila tehdy to, co znala nejlépe. Použití vojenských prostředků ukončilo diplomatické styky na téměř 8 let a dalo základ pro problematické bilaterální vztahy. Znovunavázání vztahů mezi zeměmi na přelomu 80. a 90. let pak bylo zcela určitě vítězstvím diplomacie. Diplomatičké nástroje vévodí sporu o suverenitu nad Falklandskými ostrovy až dodnes. Zejména s průzkumy a nálezy ropy se pak do sporu začaly promítat ekonomické nástroje zahraniční politiky. Diplomacie však byla a je, nehledě na proměňující se politickou reprezentaci obou států a nových témat ve sporu, nejvyužívanějším prostředkem. Teoretické poznatky, zpracované v první a druhé kapitole mé práce, mi dopomohly k rozlišení aplikovaných nástrojů zahraniční politiky a k ucelenému pochopení sporu.

Nároky Argentiny vyplývají zejména z historických událostí a geografické polohy. Argentinským politikům se podařilo vštípit přesvědčení o legitimitě nároků hluboko do povědomí svých občanů a otázka suverenity Malvín se tak stala jakýmsi symbolem, který sjednotí celou Argentinu za společným cílem. Jako prostředek, jak se pokusit přinutit Británii k jednání o suverenitě, Argentině slouží zejména OSN, kde vynucováním rezolucí a silnými projevy spor neustále zviditelňuje a zintenzivňuje.

Pro Británii nebyly Falklandy před rokem 1982 zásadním teritoriem a byla ochotna o suverenitě jednat. Zájmy občanů Falkland a zejména pak vítězství ve válce ale znamenalo, že Británie se ostrovů nevzdá a jakékoli jednání o suverenitě nebude připadat v úvahu. Základem tohoto odmítavého a stálého postoje Velké Británie je sebeurčení falklandských obyvatel, kteří si přejí být pod

britskou správou.

Cílem mojí práce, který jsem si stanovil v úvodu, bylo analyzovat povahu vývoje sporu mezi Velkou Británií a Argentinou, v kontextu Falklandských ostrovů, a s tím související výzkumné otázky. Na základě své analýzy jsem dospěl k názoru, že spor o Falklandy hraje zásadní roli ve vztahu obou zemí. Suverenita ostrovů funguje mezi Argentinou a Británií jako jakýsi inhibitor, který zpomaluje nebo úplně zastavuje jakákoli diplomatická jednání, která mají vést ke zlepšení vzájemného vztahu. Z historie sporu můžeme vyčíst, že země dokázaly při správné konstelaci podmínek spolupracovat i v oblasti Falkland, ale pouze za předpokladu, že se o suverenitě ostrovů vyjednávat nebude. Jak jsem již zmínil, záviselo to tedy na přístupu zejména argentinské vlády, jelikož Británie je ve svém postoji, že statut quo ostrovů je neměnný a vyjednávat o něm nebude, stabilní.

Za klíčové momenty, které zásadně ovlivnily britsko-argentinské vztahy a vztahovaly se k otázce Falkland, považuji Válku o Falklandy, následné znovunavázání bilaterálních vztahů a s tím související vytvoření „formule deštníku suverenity“, který oběma zemím umožňovala obnovit mezi sebou formální diplomatické vztahy a ponechat přitom otázku suverenity stranou. Společné prohlášení ze 14. června 1999 bylo následně vyvrcholením zlepšujících se vztahů mezi zeměmi. V negativním smyslu se zásadním pro společné vztahy stala vláda Nestora Kirchnera a Christiny Kirchnerové, kteří svojí agresivní politikou vůči Velké Británii zničili pokrok, který ve vztahu mezi zeměmi nastal v předešlých letech. Jako poslední klíčové momenty považuji referendum na Falklandech v roce 2013 a nástup Mauricia Macriho na post prezidenta Argentiny.

Využívání nástrojů zahraniční politiky se od 80. let 20. století značně proměňovalo. Za hlavní prvek zahraničních politik obou zemí můžeme považovat diplomacii. Ta se i přes válku o Falklandy a následné velmi špatné vztahy ze sporu nikdy nevytratila. Vyjednávání se však přesunula zejména na

půdu OSN, skrze kterou se Argentina snaží vytvořit nátlak na Británii a dovést ji k jednacímu stolu. Pro Británii je však otázka statusu Falkland hotovou věcí, což argumentuje zejména právem na sebeurčení obyvatel Falkland.

Ekonomická dimenze je ve sporu o Falklandy dnes možná tou nejdůležitější. V roce 1982 byly ze strany Británie uvaleny na Argentinu hospodářské sankce v důsledku vojenské agrese z téhož roku. Díky opětovnému navázání diplomatických kontaktů byly tyto sankce v roce 1990 odvolány. Ze strany Británie můžeme zaznamenat silnou ekonomickou podporu falklandského hospodářství a zejména podporu průzkumu ropy a dalších nerostných surovin v blízkosti ostrovů. Pro Británii by objevy ropy a následná těžba znamenala příliv značného kapitálu. Argentina se na druhou stranu snažila narušovat hospodářství a život obyvatel Falkland. Pro příklad bych uvedl vydání zákazu vstupu lodím pod falklandskou vlajkou do argentinských a dalších latinskoamerických přístavů.

Vojenské nástroje byly ve sporu použity pouze jedinkrát a to v roce 1982 během Války o Falklandy, kterou rozpoutala vojenská junta, která v té době vládla v Argentině. Došlo zde ze strany Argentiny i Británie k užití námořních, pozemních i leteckých sil. Od znovudobytí ostrovů Brity až do současnosti obě strany již vojenských prostředků nevyužily. V zásadě všichni vrcholní představitelé Argentiny se až do současnosti distancují od užití vojenských nástrojů a proklamují, že spor o Falklandy bude řešen výhradně skrze diplomacii.

Ideové nástroje zahraniční politiky jsou zásadní spíše z pohledu Argentiny. Ta se dlouhodobě snaží přesvědčovat domácí publikum (u kterého se to po dlouhých letech povedlo) a mezinárodní veřejnost, že její nárok na Falklandy je oprávněný. Jako příklady pak můžeme uvést politiku Nestora Kirchnera, který svými projevy v Argentincích neustále podněcoval touhu po znovuzískání Malvín, nebo politiku ministra zahraničí Guido di Tella, který se snažil pozitivně působit na obyvatele Falkland, spolupracovat s nevládními organizacemi a snažil se rozvíjet dialog o suverenitě.

Bilaterální vztahy se v posledních letech víceméně vylepšují. Zásahu na tom mají představitelé obou zemí a jejich politika, která klade důraz více na spolupráci, než spor o status Falkland. Dá se ovšem předpokládat, že otázka Falkland bude v budoucnu znovu překážkou, jelikož obě strany jsou zatvrzelé ve svých postojích a ani jedna se nároku na ostrovy nevzdá. Dovolím si tvrdit, že v horizontu několika let se suverenita Falklandských ostrovů měnit nebude. Změna by mohla nastat pouze za předpokladu, že by Argentina znovu přistoupila k protibritské politice, dokázala s pomocí ostatních latinskoamerických států výrazně narušit ekonomiku a život na Falklandách a Británie by ztratila v tomto sporu podporu USA a zemí EU.

7. Seznam zdrojů

Arie, Sophie (2007). Argentina scraps Falkland oil agreement. *The Telegraph*. 28. 3. 2007 (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1546912/Argentina-scraps-Falkland-oil-agreement.html>, 23. 3. 2018).

Australian Government: Department of Foreign Affairs and Trade (2014). *Public Diplomacy Strategy 2014–16* (<http://dfat.gov.au/people-to-people/public-diplomacy/Pages/public-diplomacy-strategy.aspx>, 4. 3. 2018).

Balch, Oliver (2006). Argentinian pupils to learn how Britain 'colonised' Falklands. *The Guardian*. 27. 9. 2006 (<https://www.theguardian.com/world/2006/sep/27/schools.falklands>, 23. 3. 2018).

Balch, Oliver – MacAskill, Ewen – Goni, Uki (2006). Argentina ups the ante in new battle over Falklands. *The Guardian*. 30. 6. 2006 (<https://www.theguardian.com/world/2006/jun/30/argentina.ewenmacaskill>, 23. 3. 2018).

Bartunek, Jan R. (2017). Argentina eyes Brexit advantage in Falklands dispute. *Reuters*. 20. 5. 2017 (<https://www.reuters.com/article/us-britain-eu-argentina-falklands/argentina-eyes-brexite-advantage-in-falklands-dispute-idUSKBN17M2AW>, 28. 3. 2018).

BBC (2010a). *Drilling for oil begins off the Falkland Islands* (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/8527307.stm>, 24. 3. 2018).

BBC (2010b). *Falkland Islands oil disappoints for Desire Petroleum* (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/business/8592734.stm>, 24. 3. 2018).

BBC (2011a). *South American states ban Falklands vessels from ports* (<http://www.bbc.com/news/uk-16280613>, 23. 3. 2018).

BBC (2011b). *Rockhopper optimism on Falklands oil development* (<http://www.bbc.com/news/world-latin-america-14925620>, 23. 3. 2018).

BBC (2013). *Falklands referendum: Voters choose to remain UK territory* (<http://www.bbc.com/news/uk-21750909>, 25. 3. 2018).

Beach, Derek (2012). *Analyzing Foreign Policy* (Hampshire: Palgrave Macmillan).

Beck, Peter J. (1982). Cooperative Confrontation in the Falkland Islands Dispute: The Anglo-Argentine Search for a Way Forward, 1968-1981. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* 24 (1), s. 37–58.

Carlsnaes, Walter (2012). Actors, structures and foreign policy analysis. In: Dunne, Tim eds., *Foreign policy: Theories, Actors, Cases* (Oxford: Oxford University Press), s. 113–129.

Cobarcho, Alejandro L. (2005). Prenegotiation and Mediation: The Anglo-Argentine Diplomacy After the Falklands/Malvinas War (1983-1989). *CEMA Working Papers: Serie Documentos de Trabajo* (269), 35 s.

Dodds, Klaus (1998). Towards Rapprochement? Anglo-Argentine Relations and the Falklands/Malvinas in the Late 1990s. *International Affairs* 74 (3), s. 617–630.

Dodds, Klaus (2012). Stormy waters: Britain, the Falkland Islands and UK–Argentine relations. *International Affairs* 88 (4), s. 683–700.

Dodds, Klaus (2013). Consolidate! Britain, the Falkland Islands and wider the South Atlantic/Antarctic. *Global Discourse*, 3(1), s. 166-172.

Dodds, Klaus–Manóvil, Lara (2001). Back to the Future? Implementing the Anglo-Argentine 14th July 1999 Joint Statement. *Journal of Latin American Studies* 33 (4), s. 777–806.

Dominguez, Jorge I. (1998). *International Security and Democracy: Latin America and the Caribbean in the Post-Cold War Era* (Pittsburgh: University of Pittsburgh Press).

Drulák, Petr – Druláková, Radka (2007). *Tvorba a analýza zahraniční politiky* (Praha: Oeconomica).

Evans, Graham - Newham, Jeffrey (1998): *Penguin Dictionary of International relations* (London: Penguin Books).

Evans, Malcolm (1991). The Restoration of Diplomatic Relations between Argentina and the United Kingdom. *The International and Comparative Law Quarterly* 40 (2), s. 473–482.

Fajmon, Hynek (2010). *Margaret Thatcherová a její politika* (Praha: Centrum pro studium demokracie a kultury).

Falklands Islands Association (2018a). *Joint statement of 15 February 1990: Re-establishing diplomatic relations between Britain and Argentina* (<http://www.fiassociation.com/shopimages/pdfs/5.%201990%20Joint%20British-Argentine%20Statement%20on%20the%20Reestablishment%20of%20Diplomatic%20Relations.pdf>, 14. 3. 2018).

Falklands Islands Association (2018b). *Agreement of 14th July 1999* (<http://www.fiassociation.com/shopimages/pdfs/8.%201999%20Joint%20Statement.pdf>, 15. 3. 2018).

Falklands Islands Government (2018). *Our History* (<https://www.falklands.gov.fk/our-people/our-history/>, 16. 3. 2018).

Feldman, David L. (1985). The United States Role in the Malvinas Crisis, 1982: Misguidance and Misperception in Argentina's Decision to Go to War. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* 27 (2), s. 1–22.

General Assembly (1982). *Question of the Falkland Islands (Malvinas)* (<http://www.un.org/documents/ga/res/37/a37r009.htm>, 14. 3. 2018).

Government UK (2016). *UK and Argentina joint communiqué: 13 September 2016* (<https://www.gov.uk/government/publications/communique-between-argentina-and-the-united-kingdom/uk-and-argentina-joint-communique>, 29. 3. 2018).

Hill, Christopher (2003). *The Changing Politics of Foreign Policy* (Hampshire: Palgrave Macmillan).

Government UK (2018). *British Overseas Territories Act 2002* (<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/8/schedule/1>, 23. 3. 2018).

Hlaváček, Pavel a kol. (2012). *Zahraniční politika a strategie Velké Británie ve 20. století* (Brno: Václav Klemm).

Hrbek, Jaroslav (1999). *Válka o Falklandy 1982* (Praha: Lidové noviny).

Johnson, Jeffrey L. (1998). *Economic sanctions: effectiveness as a foreign policy tool in the case of the former Yugoslavia* [disertační práce] (Monterey: Naval Postgraduate School).

Kan, Hideki (2018). *Actors in world politics* (<http://www.eolss.net/sample-chapters/c04/e6-32-05-03.pdf>, 23.3. 2018).

Krejčí, Oskar (2001). *Mezinárodní politika* (Praha: Ekopress).

Laver, Roberto C. (2001). *The Falklands/Malvinas case: Breaking the Deadlock in the Anglo-Argentine Sovereignty Dispute* (Hague: Martinus Nijhoff Publishers).

McElroy, Damien (2012). Falkland Islands plan referendum 'to send a message to Argentina. *The Telegraph*. 12. 6. 2012 (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/9326833/Falkland-Islands-plan-referendum-to-send-a-message-to-Argentina.html>, 25. 3. 2018).

Mercopress (2007). *Falklands: Kirchner promises another year of “intense” diplomacy* (<http://en.mercopress.com/2007/03/02/falklands-kirchner-promises-another-year-of-intense-diplomacy>, 22. 3. 2018).

Mercopress (2011). *UK protests to Argentina the interception of Falklands licensed fishing vessels* (<http://en.mercopress.com/2011/12/07/uk-protests-to-argentina-the-interception-of-falklands-licensed-fishing-vessels>, 24. 3. 2018).

Mercopress (2012). *Falklands’ referendum has “no value” and does not change Argentina’s position* (<http://en.mercopress.com/2012/06/13/falklands-referendum-has-no-value-and-does-not-change-argentina-s-position>, 27. 3. 2018).

Mercopress (2013). *Observation mission praises Falklanders on referendum process and their democratic will* (<http://en.mercopress.com/2013/03/12/observation-mission-praises-falklanders-on-referendum-process-and-their-democratic-will>, 26. 3. 2018).

Mercopress (2018). *Argentina invites UK to resume Falklands question negotiations* (<http://en.mercopress.com/2017/06/10/argentina-invites-uk-to-resume-falklands-question-negotiations>, 29. 3. 2018).

Mercopress (2018). *Falklands plans fishing talks with Argentina after more than a decade* (<http://en.mercopress.com/2018/03/16/falklands-plans-fishing-talks-with-argentina-after-more-than-a-decade>, 22. 3. 2018).

Melissen, Jan (2005). The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In: Pamment, James, *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations* (Hampshire: Palgrave Macmillan), s. 3–27.

Miller, Vaughne (2012). Argentina and the Falkland Islands. *Parliament UK*. 27. 1. 2012 (<http://researchbriefings.parliament.uk/ResearchBriefing/Summary/SN05602>, 22. 3. 2017).

Miller, Vaughne–Taylor, Claire (2007). The Falkland Islands: Twenty Five Years On. *Parliament UK* (<http://researchbriefings.parliament.uk/ResearchBriefing/Summary/RP07-29>, 12. 3. 2018).

Ministry of Foreign Affairs and Warship Argentine Republic (2018). *History* (<https://www.mrecic.gov.ar/en/history>, 13. 3. 2018).

Nash, Nathaniel C. (1991). Argentines Visit Graves in Falklands. *The New York Times*. 19. 3. 1991 (<https://www.nytimes.com/1991/03/19/world/argentines-visit-graves-in-falklands.html>, 17. 3. 2018).

Negretto, Gabriel L. (1998). Constitution-Making and Institutional Design: The Reform of Presidentialism in the Argentine Constitution of 1994. *Biblioteca virtual* (<http://bibliotecavirtual.clacso.org.ar/ar/libros/lasa98/Negretto.pdf>, 14. 3. 2018), 33 s.

Peterková, Jana (2008). *Veřejná diplomacie* (Plzeň: Aleš Čeněk).

Peterková, Jana (2011). Veřejná diplomacie v proměnách času. *Ústav mezinárodních vztahů*. 29. 4. 2011 (<http://www.iir.cz/article/verejna-diplomacie-v-promenach-casu>, 5. 3. 2018).

Policy Design Lab (2018). *Policy Instruments and Tools* (<http://policy-design.org/wiki/what-is-policy-design/policy-instruments-and-tools/>, 27. 3. 2018).

Rostami, Nargess (2014). Public diplomacy; tools of power in foreign policy; (Case study: application of public diplomacy in foreign policy of United States of America). *Kuwait Chapter of Arabian Journal of Business and Management*, 3 (10), s. 189–198.

Ruzza, Alice (2011). The Falkland Islands and the UK Argentina Oil Dispute: Which Legal Regime?. *Goettingen Journal of International Law* 3 (1), s. 71–99.

Seidman, Jim (2014). Why has the United Kingdom held onto the Falkland Islands? Why are they important? *Quora*. 27. 5. 2014 (<https://www.quora.com/Why-has-the-United-Kingdom-held-onto-the-Falkland-Islands-Why-are-they-important>, 22. 3. 2018).

The Guardian (2007). Argentina scraps Falklands oil deal (<https://www.theguardian.com/world/2007/mar/28/argentina.oil>, 23. 3 2018).

The Guardian (2017). *Argentina: Brexit could end Europe's support for UK control of Falklands* (<https://www.theguardian.com/uk-news/2017/apr/20/falkland-islands-argentina-brexit>, 26. 3. 2018).

The Telegraph (2012). *Falkland islanders asked to send message to Argentina over sovereignty* (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/9652953/Falkland-islanders-asked-to-send-message-to-Arentina-over-sovereignty.html>, 26. 3. 2018).

The Telegraph (2015). *Argentina's presidential hopeful promises better relations with Britain over the Falklands* (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/falklandislands/11947020/mauricio-macri-argentina-britain-falklands.html>, 27. 3. 2018).

The Telegraph (2016a). *Argentine president Mauricio Macri promises 'new era' in relations with Britain* (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/southamerica/argentina/12109325/Argentine-president-Mauricio-Macri-promises-new-era-in-relations-with-Britain.html>, 27. 3. 2018).

The Telegraph (2016b). *Theresa May extends olive branch to Argentina over Falkland Islands* (<https://www.telegraph.co.uk/news/2016/08/11/theresa-may-asks-argentina-to-discuss-falklands-flights-and-oil/>, 27. 3. 2018).⁵

Tulchin, Joseph S. (1987). The Malvinas War of 1982: An Inevitable Conflict That Never Should Have Occurred. *Latin American Research Review* 22 (3), s. 123–141.

Wendt, Alexander (1999). *Social Theory of International Politics* (Cambridge: Cambridge University Press).

Wipo (2018). *Constitution of the Argentine nation* (http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=282508, 17. 3. 2018).

Zarza, Leonardo A. (2012). Malvinas: The Argentine Perspective of the Falkland's Conflict. *Defense Technical Information Center* (<http://www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a523209.pdf>, 14. 3. 2018).

8. Summary

This bachelor's thesis concentrates on analysis of the Falkland Islands and their position in the British-Argentine relations. I focus on crucial events, which have formed the dispute over sovereignty of the Falklands in foreign-political context. The subject of my analysis is the period from the 1980s till the present. The thesis is divided into two parts, short theoretical segment, which deals with foreign policy in general, and practical part, which concentrates on the question of the Falkland Islands in British-Argentine relations. In the theoretical part, I describe characteristics, actors, goals and tools of foreign policy, which I then use in the practical part.

In the first chapter of the practical part is the main attention focused on the development of the conflict from the 1980s, when the main events included the Falkland War and renegotiation of diplomatic relationships. The following chapter analysis the British-Argentine relations from the beginning of the 1990s till the end of the millennium. The last chapter deals with the development of the dispute from the beginning of the 21st century until the present. Throughout the thesis, I concentrated on both British and Argentine viewpoint on claiming of the Falkland Islands. I focused on the use of the tools of foreign policy and its change throughout the development of the conflict.

The theme of the Malvinas plays a more fundamental role in the Argentine home policy than in the British one. The Argentine political representatives managed to imprint the Malvinas into Argentine national identity and the Argentine public is convinced of the legitimacy of the claims on the islands. The representatives of Argentina have been trying to get Great Britain to the negotiation table and begin the negotiations about the islands' sovereignty. However, Brits consider the question of the Falklands to be a done matter and reject negotiations on the change of the status quo. Britain argues these actions based on the right of self-determination. The citizens of Falkland Islands are

closely connected with Britain and wish to stay under its administration as shown in the 2013 referendum.

In the recent years, there have been visible signs of improvement of the bilateral relationships between those 2 countries, which positively affects their cooperation. In 2015 Mauricio Macri became the president of Argentina. He ended the long years of the aggressive policy against Great Britain, which was a dominating factor in Argentina for almost the whole 21st century. However, it is apparent that Argentina will never drop the claims on the Falkland Islands. It is probable, that this conflict will continue for a very long time and it is not clear if it will be ever resolved.